

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Вченої ради КНУТД

від 29 січня 2025 р. протокол № 5

Голова Вченої ради

Іван ГРИЩЕНКО

Введено в дію наказом ректора

від 29 січня 2025 р. № 23

Положення про освітні програми у Київському національному університеті технологій та дизайну

1. Загальні положення

1.1 «Положення про освітні програми підготовки здобувачів вищої освіти Київського національного університету технологій та дизайну» (далі – Положення) визначає порядок розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм з метою забезпечення якісної підготовки фахівців, їх конкурентоспроможності на національному і міжнародному ринках праці, здатності до ефективної діяльності за своєю спеціальністю на рівні європейських і світових стандартів та гарантування досягнення ними встановлених цілей та потреб стейкхолдерів у відповідності до місії та стратегії розвитку Київського національного університету технологій та дизайну (далі – КНУТД або Університет).

1.2 Це Положення встановлює єдині норми та правила до процедури розробки та провадження освітньої діяльності за освітньою програмою (далі – ОП у всіх відмінках) підготовки фахівців за першим (бакалаврським), другим (магістерським) і третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти.

1.3 Положення розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту»; Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти; Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, Листа МОНУ від 28.04.2017 № 1/9-239 щодо розроблення освітніх програм, Порадника щодо заповнення відомостей само оцінювання освітньої програми (для закладів вищої освіти), Рекомендацій щодо застосування критеріїв оцінювання якості освітньої програми затверджених Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, Методичних рекомендацій розроблення освітньо-професійної програми та навчального плану підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, Положення про організацію освітнього процесу в КНУТД та інших документів, що регламентують організацію освітнього процесу.

1.4 Здобуття вищої освіти на кожному рівні вищої освіти передбачає успішне виконання особою відповідної освітньої програми, що є підставою для присудження відповідного ступеня вищої освіти: бакалавр; магістр; доктор філософії.

1.5 Освітні програми, розроблені вперше або модернізовані зі зміною компетентностей та/або програмних результатів навчання, затверджуються Вченою радою КНУТД та вводяться в дію наказом ректора.

1.6 Кафедра, яка відповідає за реалізацію освітньої програми, на підставі відповідної освітньої програми розробляє навчальний план, що визначає обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС, форми організації освітнього процесу, види та обсяг навчальних занять, графік освітнього процесу, форми поточного і підсумкового контролю, що забезпечують досягнення здобувачем відповідного ступеня вищої освіти програмних результатів навчання. Навчальний план затверджуються вченою радою КНУТД та вводиться в дію наказом ректора.

1.7 Освітні програми і навчальні плани оприлюднюються шляхом розміщення на офіційному сайті КНУТД в розділі «Освіта» - «Інформаційний пакет ЄКТС» - «Інформація про освітні програми» за погодженням з НМЦУПФ.

1.8 Форма надання пропозицій щодо вдосконалення освітніх розміщена у відкритому доступі в розділі «Освіта» - «Інформаційний пакет ЄКТС» - «Інформація про освітні програми» на сторінці факультету / інституту з переліком освітніх програм.

1.9 Навчально-методичний центр управління підготовкою фахівців здійснює консультативний, методичний і організаційний супровід з питань реалізації освітніх програм.

1.10 Методичне забезпечення моніторингових досліджень, координацію та консультування здійснює Центр менеджменту якості освітньої діяльності Київського національного університету технологій та дизайну.

1.11 Керівництво та контроль за проведенням моніторингу покладається на гаранта ОП.

1.12 Особи, що здійснюють моніторинг ОП, несуть персональну відповідальність за достовірність і об'єктивність наданої інформації, за правильність оброблення даних моніторингу, їх аналіз, використання та конфіденційність результатів.

1.13 Про будь-які дії, заплановані або вжиті як результат оновлення та модернізації ОП, інформуються усі зацікавлені сторони шляхом розміщення інформації про ОП на офіційному вебсайті КНУТД.

1.14 Відповідальним за формування і зберігання паперових версій ОП є гарант ОП.

1.15 Відповідальними за повноту й своєчасність розміщення інформації про ОП на вебсайті КНУТД є гарант ОП та завідувач випускової кафедри.

1.16 Назви ОП в ЄДЕБО (в тому числі англomовний переклад назв освітніх програм) формуються відповідальним інженером-програмістом (адміністратор ЄДЕБО) Університету, відповідно до наказу ректора Університету про перелік ОП на певний рік вступу.

1.17 У цьому Положенні терміни вживаються у такому значенні:

1) Група забезпечення освітньої програми – науково-педагогічні, педагогічні та наукові працівники (з яких обирається гарант освітньої програми) які мають освітню та/або професійну кваліфікацію, відповідну освітній програмі, науковий ступінь та/або вчене звання та працюють в університеті за основним місцем роботи. (інформація про яких вноситься до ЄДЕБО кафедрою, відповідальною за реалізацію ОП).

Для науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників, які здійснюють освітній процес, для галузей знань «Освіта/Педагогіка», «Культура і мистецтво», почесні звання «Народний артист», «Народний художник», «Народний архітектор», «Народний вчитель», «Заслужений діяч мистецтв», «Заслужений тренер України», «Заслужений працівник фізичної культури і спорту України» прирівнюються до вченого звання професора, почесні звання «Заслужений артист», «Заслужений художник», «Заслужений архітектор», «Заслужений вчитель», «Заслужений працівник культури», «Заслужений майстер спорту України», «Заслужений працівник освіти», «Заслужений майстер народної творчості України», «Заслужений журналіст» - вченого звання доцента.

2) Дескриптори Національної рамки кваліфікацій:

– знання – осмислена та засвоєна суб'єктом наукова інформація, що є основою його усвідомленої, цілеспрямованої діяльності. Знання поділяються на емпіричні (фактологічні) і теоретичні (концептуальні, методологічні);

– уміння / навички – здатність застосовувати знання для виконання завдань та розв'язання проблем. Уміння / навички поділяються на когнітивні (що включають логічне, інтуїтивне та творче мислення) і практичні (що включають ручну вправність, застосування практичних способів (методів), матеріалів, знарядь та інструментів, комунікацію).

– комунікація – взаємодія осіб з метою передавання інформації, узгодження дій, спільної діяльності;

– відповідальність і автономія – здатність особи застосовувати знання та навички самостійно та відповідально.

3) Загальні компетентності – універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача в різних галузях та для його особистісного розвитку.

4) Закриття ОП – це вилучення освітньої програми з переліку ОП, що проваджуються в КНУТД.

5) Інтегральна компетентність – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо навчання та/або професійної діяльності. Інтегральна компетентність відображує здатність власника кваліфікації певного рівня виконувати завдання та розв'язувати задачі певного рівня складності у процесі навчання або професійної діяльності.

6) Кваліфікація освітня – кваліфікація, що присуджується вищими навчальними закладами на підставі виконання вимог Стандартів вищої освіти.

7) Кваліфікація професійна – кваліфікація, які присуджується на підставі виконання вимог професійних стандартів, що діють у сфері праці, і відображають здатність особи виконувати завдання і обов'язки певного виду професійної діяльності. Професійні кваліфікації надаються роботодавцями або спільно з ними, або за встановленими за їх участю правилами.

8) Кваліфікаційний рівень – структурна одиниця Національної рамки кваліфікацій, що визначається певною сукупністю компетентностей, які є типовими для кваліфікацій даного рівня.

9) Компетентність – здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей.

10) Ліцензування – процедура визнання спроможності юридичної особи провадити освітню діяльність відповідно до ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.

11) Моніторинг освітньої програми – це періодичний, цільовий контроль і діагностика стану ОП на базі систематизації існуючих джерел інформації, а також спеціально організованих досліджень і вимірювань з метою зіставлення реального стану з очікуваними результатами при створенні ОП, відстеження освітнього процесу в межах даної ОП.

12) Модернізація освітньої програми – це результат перегляду ОП у вигляді докорінної зміни ОП, зокрема зміна компетентностей та/або програмних результатів навчання, що проводиться з метою коригування орієнтації ОП, зміни предметної області для вдосконалення і реалізації нових цілей, завдань, пріоритетів, стратегій.

13) Національна рамка кваліфікацій – системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів освіти.

14) Оновлення освітньої програми – це результат перегляду ОП у вигляді зміни, уточнення окремих структурних елементів ОП, змін освітніх компонентів, навчальному плані ОП тощо.

15) Освітній компонент – складова ОП (навчальні дисципліни, індивідуальні завдання, практики, контрольні заходи тощо) спрямована на досягнення визначених результатів навчання, якій встановлено форму підсумкового контролю та визначено кількість кредитів ЄКТС.

16) Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми (програмні результати навчання) або окремих освітніх компонентів.

17) Регульована професія – професія (вид професійної діяльності), допуск до якого та/або діяльність у межах якої певним чином регулюється спеціальним законом або спеціальними правилами, які встановлені або визнані законодавством.

18) Силабус – документ, який відображає відповідальність викладача і здобувача та надає інформацію щодо освітнього компонента у стислій формі (додаток 1) зокрема, зміст дисципліни, мету та результати навчання, критерії та принципи оцінювання та політику курсу. Орієнтований на абітурієнта.

19) Спеціальні (фахові, предметні) компетентності – компетентності, що залежать від предметної області, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю.

20) Стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до освітніх програм вищої освіти, які є спільними для всіх освітніх програм у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності.

21) Стейкхолдери – зацікавлені сторони, фізичні та юридичні особи, які мають легітимний інтерес у діяльності організації, тобто певною мірою залежать від неї або можуть впливати на її діяльність. Стейкхолдерів класифікують на зовнішніх та внутрішніх:

зовнішні стейкхолдери – держава, регіональні органи державної влади та органи місцевого самоврядування, громадські об'єднання, роботодавці, випускники, представники підприємств, установ, організацій всіх видів економічної діяльності, абітурієнти та їх батьки;

внутрішні стейкхолдери – здобувачі вищої освіти та їх батьки, наукові, науково-педагогічні, педагогічні працівники, адміністрація Університету.

22) Якість вищої освіти – відповідність умов провадження освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам вищої освіти, професійним та/або міжнародним стандартам (за наявності), а також потребам заінтересованих сторін і суспільства, що забезпечується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості.

23) Якість освітньої діяльності – рівень організації освітнього процесу у закладі вищої освіти, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

1.19 Терміни «ліцензія», «ліцензійні умови», вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Законі України «Про ліцензування видів господарської діяльності».

Інші терміни вживаються у цьому Положенні у значенні, наведеному у Законі України «Про вищу освіту» і «Про освіту».

2. Порядок розроблення освітньої програми

2.1 Освітня програма розробляється за ініціативою адміністрації університету, декана факультету / директора інституту, завідувача кафедри та/або ініціативної групи наукових і науково-педагогічних працівників.

2.2 Рішення про розроблення нової освітньої програми (далі – ОП) приймається колегіально на засіданні кафедри після обговорення актуальності її запровадження зі стейкхолдерами. Протоколом засідання кафедри погоджується склад робочої групи.

2.3 До складу робочої групи входять: група забезпечення освітньої програми та стейкхолдери.

2.4 Робоча група готує проєкт освітньої програми.

2.5 На засіданні кафедри розглядається відповідність проєкту освітньої програми стандарту вищої освіти зі спеціальності, професійному стандарту (за наявності), новітнім технологіям навчання та сучасним досягненням науки, техніки й культури тощо.

2.6 Завідувач кафедри подає службову записку на ім'я ректора КНУТД з пропозицією щодо започаткування ОП з обґрунтуванням актуальності та конкурентоспроможності. Додатково подається проєкт ОП та інформація щодо групи забезпечення освітньої програми, відповідної ОП.

2.7 На підставі позитивної резолюції ректора університету формується проєкт наказу на затвердження групи забезпечення освітньої програми ОП.

2.8 Електронна версія проєкту ОП, не пізніше ніж за три місяці до затвердження вченою радою КНУТД, подається до навчально-методичного центру управління підготовкою фахівців (далі – НМЦУПФ) для розміщення на сайті з метою публічного обговорення і отримання зауважень та пропозицій стейкхолдерів в розділі «Освіта» - «Інформаційний пакет ЄКТС» - «Громадське обговорення проєктів освітніх програм».

2.9 Протягом місяця приймаються пропозиції, зауваження, рекомендації тощо засобами передбаченими Університетом. Група забезпечення ОП аналізує запропоновані зміни і приймає рішення щодо внесення їх до ОП.

2.10 Остаточний варіант ОП обговорюється і схвалюється на засіданні кафедри.

2.11 Після розгляду освітньої програми на засіданні кафедри завідувач кафедри подає витяг з протоколу засідання кафедри на науково-методичну раду факультету / інституту для погодження освітньої програми.

Науково-методична рада факультету / інституту розглядає відповідність тематики освітніх компонентів ОП компетентностям і програмним результатам навчання задекларованих в освітній програмі.

2.12 Завідувач кафедри після розгляду освітньої програми на засіданні науково-методичної ради факультету / інституту подає витяг з протоколу засідання на вчену раду факультету / інституту про наявність методичного забезпечення освітньої програми для проходження процедури подальшого розгляду ОП.

2.13 Вчена рада факультету / інституту здійснює експертизу освітньої програми, розглядаючи відповідність ОП основним умовам:

- визначення суспільної потреби щодо розроблення та запровадження нової освітньої програми;
- врахування потреб стейкхолдерів та ринку праці;
- наявність людських і матеріальних ресурсів Університету для реалізації ОП тощо.

2.14 Після проходження процедури погодження освітньої програми вченою радою факультету / інституту секретар робить витяг з протоколу засідання вченої ради факультету / інституту і подає ученому секретарю Університету для включення до порядку денного вченої ради КНУТД за тиждень до запланованої дати проведення наступні документи:

- витяг з протоколу засідання факультету / інституту про рекомендацію затвердження ОП;
- оригінал освітньої програми;
- оригінали рецензій на освітню програму;
- витяг з засідання кафедри про наявність силабусів до освітніх компонентів ОП.

2.15 Гарант освітньої програми, після затвердження ОП на вченій раді КНУТД формує електронний документ для подальшого розміщення на сайті.

2.16 Освітні програми, рецензії, силабуси тощо розміщуються на сайті КНУТД відповідно до розпорядження ректора університету.

3. Методика розроблення освітньої програми

3.1 Освітня програма (форма у додатку 2) розробляється на основі стандарту вищої освіти зі спеціальності для кожного рівня вищої освіти. Кожній спеціалізації має відповідати окрема освітня програма, яка повинна забезпечувати виконання стандарту вищої освіти за спеціальністю і може бути спрямована на здобуття компетентностей, характерних для певної професії, визначених професійним стандартом або іншим документом.

3.2 Вимоги до опису освітньої програми (включаючи назви), створення міждисциплінарних освітніх програм (далі – ОП) , розрахунковий строк виконання та обсяг освітньої програми, розрахункове навчальне навантаження визначається Законом України «Про вищу освіту».

3.3 Відповідність освітньої та/або професійної кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників освітньому компоненту; досягнення у професійній діяльності, які зараховуються за останні п'ять років, вимоги до педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, які забезпечують реалізацію освітніх компонентів, передбачених освітньою програмою, з підготовки іноземців та осіб без громадянства, іншою ніж державна мова регламентуються ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності затвердженими постановою КМУ.

3.4 При підготовці ОП варто передбачити постійну співпрацю зі стейкхолдерами.

3.5 Послідовність розробки освітньої програми складається з таких дій:

3.5.1 Визначення потреби та потенціал освітньої програми з урахуванням:

- тенденцій розвитку науки і спеціальності;
- аналізу тенденцій розвитку ринку праці, галузевого та регіонального контексту;
- аналізу досвіду аналогічних іноземних і вітчизняних освітніх програм;
- збільшення та/або збереження контингенту здобувачів вищої освіти (далі – здобувачі) без негативного впливу на набір на освітні програми відповідної галузі;
- узгодження компетентностей та результатів навчання ОП з потребами і вимогами стейкхолдерів;
- відповідності ОП сучасним професійним вимогам роботодавців.

3.5.2 Визначення профілю освітньої програми передбачає опис:

- цілей ОП, які узгоджуються із місією та стратегією Університету (Стратегія розвитку КНУТД в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови України на 2024-2028 рр., Стратегія сталого розвитку КНУТД до 2030 р.);
- мети ОП, предметну область/компоненти, що формують основу освітньої програми;
- орієнтації, особливості та унікальності освітньої програми;
- потенційних галузей та секторів, де випускники зможуть працевлаштуватися;
- можливостей подальшого навчання здобувачів вищої освіти та внесок ОП для розвитку особистого та громадянського рівня культури;
- різноманітних підходів до викладання, навчання та оцінювання з метою досягнення бажаних результатів навчання;
- модуляризації програми: кратний кредитний вимір, що відповідає реальному навчальному навантаженню, присвоєння кредитів кожному освітньому компоненту.

3.5.3 Визначення компетентностей освітньої програми.

Компетентності випускника повинні:

- відображати погляд стейкхолдерів роботодавців, професійних асоціацій, випускників тощо на освітню та/або професійну підготовку і мають максимізувати здатність до працевлаштування;
- бути узгодженими зі стандартами вищої освіти з відповідної спеціальності і чинними галузевими рамками кваліфікацій.

Визначення переліку компетентностей фахівця, які необхідно розвинути / сформувані в процесі підготовки за освітньою програмою, має складатися з обов'язкових компетентностей відповідно до стандарту вищої освіти (перелік компетентностей випускника за відповідною спеціальністю для відповідного рівня вищої освіти), та додаткових компетентностей, що визначають унікальність / відмінність / міждисциплінарність освітньої програми. При формуванні яких рекомендовано врахувати інформацію надану у додатку 3.

Додаткові загальні компетентності рекомендовано обирати з переліку Методичних рекомендацій з розроблення стандартів вищої освіти / Проекту ЄС TUNING.

Перелік компетентностей повинен корелюватися з описом відповідного кваліфікаційного рівня НРК і формуються з врахуванням дескрипторів НРК. Всі загальні та фахові компетентності повинні бути забезпечені освітніми компонентами ОП.

Опис кваліфікаційних рівнів за НРК:

6 рівень: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у певній галузі професійної діяльності, а саме:

- критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять;
- розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання;
- збір, інтерпретація та застосування даних;
- управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами;
- ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах;

7 рівень: здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у певній галузі професійної діяльності, а саме:

- критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань;
- проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур;
- здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності;
- управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів;

8 рівень: здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у певній галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Компетентності поділяються на:

- інтегральну, яка відображає узагальнений опис кваліфікаційного рівня відповідно до НРК;
- загальні, тобто універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності.
- фахові (спеціальні, предметні) компетентності – компетентності, що залежать від предметної області, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю.

3.5.4 Формулювання програмних результатів навчання (ПРН).

Зміст підготовки здобувачів вищої освіти має бути сформульований у термінах програмних результатів навчання. Результати навчання мають стосуватися основних задач професійної діяльності та/або необхідних для цього знань, навичок тощо. Результати навчання мають відповідати рівню НРК.

ПРН мають забезпечуватися освітніми компонентами, що включені до обов'язкової складової освітньої програми.

Для освітніх програм, що передбачають надання певної професійної кваліфікації та/або спрямовані на підготовку фахівців для професій, для яких запроваджено додаткове регулювання нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти формується у термінах програмних результатів навчання (відповідно до Стандарту), які мають враховувати вимоги законів чи міжнародних договорів України, на підставі яких запроваджується відповідне регулювання.

Для ОП підготовки доктора філософії перелік програмних результатів навчання повинен передбачати:

- набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, пошуку та критичного аналізу інформації, концептуалізацію та реалізацію наукових проєктів, управління науковими проєктами, складення пропозицій щодо фінансування досліджень та/або проєктів, реєстрації прав інтелектуальної власності;
- опанування іноземної мови на рівні достатньому для представлення та обговорення результатів своєї наукової (творчої діяльності іноземною мовою (англійською або іншою, відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних професійних, наукових та навчальних публікацій з відповідної тематики.

Програмні результати навчання мають відповідати таким критеріям:

- бути чіткими і однозначними, дозволяючи чітко окреслити зміст вимог до здобувача вищої освіти;
- бути діагностичними (результати навчання повинні мати об'єктивні ознаки їх досягнення чи недосягнення);
- бути вимірюваними (має існувати спосіб та шкала для вимірювання досягнення результату прямими або непрямыми методами, рівнів досягнення складних результатів);
- бути сформульованими відповідно до правил (подано далі).

ПРН відіграють ключову роль в процесах перевірки достовірності та визнання кваліфікацій і надають розуміння про те, що здобувач знає, розуміє та спроможний продемонструвати після успішного завершення оцінювання навчальних досягнень, що привело до отримання кваліфікації. ПРН повинні включатися у Додаток до диплому про вищу освіту.

Результати навчання сфокусовані на очікуваних досягненнях здобувача вищої освіти і на тому, що повинен продемонструвати (знає, розуміє, уміє ...) здобувач після завершення навчання (освітнього компонента / освітньої програми).

При формулюванні результатів навчання рекомендується дотримуватися таких правил:

- визначити, якій сфері та якому ієрархічному рівню має відповідати результат навчання;
- визначити дієслово відповідного рівня, предмет вивчення або предмет дії (іменник, що вживається за дієсловом);
- вказати предмет вивчення або предмет дії (іменник, що вживається за дієсловом);
- за необхідності навести умови / обмеження, за яких необхідно демонструвати результат навчання.

Результат навчання зазвичай включає 5 ключових компонент:

1. Основне дієслово (рекомендується використовувати словник дієслів таксономії Блума наведений у додатку 4).
2. Тип результату навчання.
3. Тема або предмет навчання: галузь знань, професійна діяльність, здатність виконувати, або якась особлива навичка.
4. Стандарт / форма представлення РН.
5. Обсяг / контекст – відображення ширини, глибини та складності навчання.

При проєктуванні та формулюванні результатів навчання на рівні програми рекомендовано:

- починати опис результату навчання дієсловом дії, за яким іде об'єкт дієслова, а далі – фраза, яка формує контекст;
- використовувати лише одне дієслово для опису одного результату навчання;
- уникати складних речень, за необхідності використовуйте більше, ніж одне речення для зрозумілості;
- переконатися, що результати навчання для навчальної дисципліни/модуля співвідносяться із загальними результатами освітньої програми;
- врахувати, що результати навчання повинні бути видимими та вимірюваними, а також такими, яким можна дати оцінку, тобто чітко сформулювати критерії оцінювання результатів навчання;
- при визначенні результатів навчання пам'ятати про обмеження у часі, протягом якого повинні бути досягненні ці результати;
- уникати надто широких результатів навчання, щоб не виникнути труднощі при їх оцінюванні. І навпаки, якщо – занадто деталізованими, то перелік результатів навчання може бути надто довгим;
- перед завершенням запитайте колег і, можливо, колишніх студентів, чи написані результати навчання є зрозумілими для них;
- при написанні результатів навчання для студентів другого та наступних курсів, намагатися уникати перевантаження списку результатів навчання результатами, які взяті з нижніх рівнів таксономії Блума (наприклад, Знання та їх Розуміння в когнітивній сфері), а використовувати результати навчання, з вищих категорій (наприклад, Застосування, Аналіз, Синтез та Оцінювання).

3.5.5 Визначення освітніх компонентів (зокрема навчальних дисциплін), що забезпечуватимуть досягнення запланованих програмних результатів навчання та компетентностей та формулювання результатів навчання для кожної компетентності, які слід розвинути в даній структурній одиниці освітньої програми.

Робоча група має «пов'язати» визначені компетентності та програмні результати навчання з освітніми компонентами (зокрема навчальними дисциплінами), тобто вирішити:

- у межах яких освітніх компонентів (навчальних дисциплін / модулів) будуть досягнуті програмні результати, спрямовані на формування певних компетентностей;
- яким має бути зміст освітніх компонентів (навчальних дисциплін / модулів);

3.5.6 Перевірка охоплення ключових загальних та фахових компетентностей:

- перевірити розвиток загальних фахових компетентностей,
- перевірити, чи всі програмні компетентності забезпечуються компонентами освітньої програми.

3.5.7 Визначення форм атестації здобувачів вищої освіти за освітньою програмою відповідно до стандарту вищої освіти зі спеціальності.

3.5.8 Розроблення ОП та її структурних одиниць (структурно-логічна схема, матриці відповідності компетентностей і програмних результатів навчання освітнім компонентам ОП.

3.5.9 Перевірка балансу та реалізованості освітньої програми (див. додаток 5):

- перевірити, чи освітня програма збалансована, тобто чи прикладені зусилля вартують компетентностей, яких має бути досягнуто;
- перевірити, чи кредити присвоєні раціонально, чи здобувачі вищої освіти здатні завершити окремі освітні компоненти ОП та всю освітню програму, вклавшись у визначений час.

3.6 Узгодження освітньої програми з відповідними кафедрами та іншими підрозділами університету, які забезпечують реалізацію ОП.

3.7 Розробка навчального плану відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту».

4. Управління освітньою програмою

4.1 Гарант

4.1.1. Гарант освітньої програми виступає організатором та координатором роботи членів робочої групи та науково-педагогічних та/або наукових працівників кафедр, які залучені до впровадження ОП, її реалізації та забезпечення контролю якості підготовки здобувачів вищої освіти.

4.1.2. Науково-педагогічний та/або науковий працівник може виступати гарантом лише однієї освітньої програми та може працювати на відповідній кафедрі або в будь-якому іншому університетському підрозділі.

4.1.3. Пропозиції щодо зміни гаранта ОП та складу робочої групи розглядаються на засіданні відповідної кафедри (оформлюється протоколом засідання). За результатами завідувач кафедри подає службову записку на ім'я проректора. Зміни гаранта освітньої програми та/або складу групи забезпечення освітньої програми набирають чинності після наказу ректора Університету.

4.1.4. Функції гаранта ОП:

- організація колегіального розроблення ОП (профілю, навчальних планів, матриць відповідностей, методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу, включаючи рекомендації щодо додаткових компетентностей та результатів навчання, змісту освітніх компонентів, у тому числі науково-дослідних семінарів, практик, атестації здобувачів вищої освіти, засобів та методів досягнення програмних результатів навчання тощо);
- здійснення контролю за якістю роботи НПП групи забезпечення освітнього процесу;

- аналіз і впровадження кращого досвіду світової та вітчизняної вищої освіти у зміст і технологію реалізації ОП, дотримання відповідності вимогам нормативно-правового забезпечення галузі;

- взаємодія з науково-дослідними підрозділами КНУТД з питань проєктної, дослідницької роботи, практики здобувачів вищої освіти;

- взаємодія з роботодавцями та випускниками для уточнення вимог до компетентностей випускника і оцінювання обраних технологій реалізації ОП, якості підготовки фахівців;

- підготовка освітньої програми до процедур оцінювання якості, включаючи акредитацію та постакредитаційний моніторинг.

4.1.5. Гарант освітньої програми має право:

- брати участь у роботі структурних підрозділів і органів управління Університету, де обговорюються і вирішуються питання реалізації освітньої програми;

- розподіляти функціональні обов'язки між науково-педагогічними та/або науковими працівниками в межах освітньої програми, контролювати своєчасність та якість їх виконання;

- надавати пропозиції щодо удосконалення кадрового, матеріально-технічного, інформаційного, навчально-методичного забезпечення ОП;

- здійснювати моніторинг стану забезпечення всіх освітніх компонентів ОП, включених до навчального плану освітньої програми, незалежно від того, науково-педагогічні працівники якого структурного підрозділу Університету забезпечують її виконання;

- вносити на розгляд науково-методичної ради питання щодо якості методичного забезпечення компонентів ОП;

- вносити на розгляд вченої ради факультету / інституту пропозиції щодо удосконалення та забезпечення ефективної реалізації освітньої програми;

- ініціювати закриття ОП, про що подає службову записку декану факультету / директору інституту з обґрунтуванням доцільності закриття ОП;

- отримувати від будь-якого структурного підрозділу Університету інформацію стосовно реалізації освітньої програми для проведення моніторингу та перегляду ОП, заповнення відомостей самооцінювання ОП тощо.

4.1.6. Гарант ОП несе відповідальність за невиконання функціональних обов'язків.

4.1.7. Функціональні обов'язки гаранта ОП щодо розроблення освітньої програми:

- формування освітньої програми спільно з робочою групою, з урахуванням пропозицій стейкхолдерів;

- аналіз тенденцій ринку праці та відмінностей / подібностей освітньої програми аналогічним вітчизняним та іноземним програмам і можливості запровадження освітньої програми;

- забезпечення відповідності змісту ОП стандартам вищої освіти, Національній рамці кваліфікацій та вимогам професійних стандартів (у разі їх наявності);

- визначення програмних результатів навчання на відповідність стандарту вищої освіти, Національній рамці кваліфікацій, реалізації місії і стратегії Університету;

- урахування галузевого та регіонального контекстів у формулюванні цілей та програмних результатів освітньої програми;

- визначення структурно-логічної послідовності при формуванні освітніх компонентів для здобуття відповідних компетентностей ОП;

- координація з розробки ОП та навчального плану відповідної освітньої програми, навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів ОП.

4.1.8. Функціональні обов'язки гаранта ОП щодо реалізації освітньої програми:

- координація діяльності щодо актуалізації змісту ОП з урахуванням пропозицій стейкхолдерів, тенденцій розвитку спеціальності та змін на ринку праці;

- координація заходів, спрямованих на просування ОП на ринку освітніх послуг відповідно до потреб ринку праці, програм міжнародної академічної мобільності;

- визначення кадрового забезпечення й умов реалізації освітньої програми;

- здійснення організаційних та/або координаційних функцій щодо забезпечення освітньої програми необхідними інформаційними ресурсами, устаткуванням, обладнанням, технічними засобами навчання тощо;

- здійснення аналізу забезпечення освітньої програми науковими і навчально-методичними матеріалами та прийняття остаточного рішення щодо рекомендації їх до друку;

- здійснення фахової експертизи щодо того, наскільки конкретне навчально-методичне видання допомагає у досягненні програмних результатів навчання та формування відповідних компетентностей освітньої програми та яким чином воно пов'язане з іншими освітніми компонентами ОП;

- здійснення заходів щодо забезпечення академічної культури учасниками освітнього процесу та запобігання виникненню конфліктних ситуацій на етапах реалізації ОП; реагування на порушення академічної доброчесності всіх учасників освітнього процесу.

4.1.9. Функціональні обов'язки гаранта ОП щодо забезпечення та контролю якості підготовки здобувачів вищої освіти:

- контроль за дотриманням Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності щодо кількісних та якісних показників кадрового, матеріально-технічного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності;

- здійснення контролю щодо забезпечення освітньої програми необхідними інформаційними ресурсами, устаткуванням, обладнанням, технічними засобами навчання тощо;

- організація заходів, спрямованих на запити стейкхолдерів, конкурентоспроможної на ринку праці та актуалізація освітньої програми з урахуванням сучасних вимог;

- контроль за якістю навчально-методичного контенту освітньої програми.

4.1.10. Функціональні обов'язки гаранта ОП щодо акредитації освітньої програми:

- підготовка відомостей про самооцінювання освітньої програми та розміщення їх на офіційному вебсайті Університету;
- завантаження до кабінету гаранта на сайті Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти відомостей про самооцінювання освітньої програми та супровідних документів;
- узгодження та розміщення на офіційному вебсайті Університету програми виїзду експертної групи під час проведення акредитаційної експертизи;
- виконання функцій контактної особи від Університету з питань, пов'язаних з акредитацією ОП;
- ознайомлення та розміщення на офіційному вебсайті Університету звіту експертної групи за результатами акредитаційної експертизи, висновку галузевої експертної ради та рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти;
- участь (у разі необхідності) у засіданнях галузевої експертної ради та засіданнях Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, під час яких розглядається відповідна акредитаційна справа.

4.1.11. Функціональні обов'язки гарант ОП виконує в межах робочого часу науково-педагогічного працівника, що відмічається в індивідуальному плані роботи у розділі «Організаційна робота».

4.2 Група забезпечення освітньої програми:

4.2.1. Здійснює розробку освітньої програми на чолі з гарантом відповідної освітньої програми.

4.2.2. Погоджує тематику навчальних дисциплін з кафедрами, які залучені до здійснення вкладання освітніх компонентів ОП.

4.2.3. Бере участь у засіданнях кафедри, науково-методичної та вченої ради факультету / інституту на яких розглядаються питання щодо ОП.

4.2.4. Під керівництвом гаранта ОП здійснює моніторинг освітньої програми, відповідно до пункту 5 цього Положення, з метою об'єктивного інформаційного відображення стану й динаміки якості надання освітніх послуг, ефективності управління, якості підготовки здобувачів вищої освіти з оцінюванням актуальності змісту ОП, ступеня досягнення запланованих результатів навчання здобувачами вищої освіти та готовності випускників до професійної діяльності.

4.2.5. За результатами моніторингу на чолі з гарантом складає аналітичний звіт, який подається на розгляд вченої ради факультету / інституту, до Навчально-методичного центру управління підготовкою фахівців з метою розміщення на сайті. Зазначені матеріали включають аналітичну інформацію, на основі якої вносяться пропозиції з удосконалення ОП.

4.2.6. Підготовка відомостей про самооцінювання освітньої програми на чолі з гарантом.

4.2.7. Має право ініціювати закриття ОП за результатами моніторингу ОП.

4.2.8. Проводить оновлення та/або модернізацію ОП.

4.3 Стейкхолдери

4.3.1 Участь стейкхолдерів полягає у координації сконцентрованої роботи, направленої на удосконалення та покращення якості підготовки майбутніх фахівців, на позитивну динаміку зростання показників якості вищої освіти в Університеті.

4.3.2 Завдання стейкхолдерів (груп впливу):

4.3.2.1 Внутрішніх:

- сформуувати академічну спільноту на принципах академічної доброчесності, прозорості, неупередженості та достовірності інформації;
- впливати на покращення якості освітньої діяльності та якості викладання навчальних дисциплін, практичної підготовки, наукової роботи тощо;
- брати участь у моніторингу якості нормативних документів (освітніх програм, робочих програм навчальних дисциплін, наукового та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу тощо);
- сприяти покращенню побутових умов здобувачів вищої освіти та матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу.

4.3.2.2 Зовнішніх:

- визначати пріоритетні напрями запровадження інновацій у виробництві та управлінні економічною діяльністю;
- сприяти проходженню виробничої практики для ознайомлення здобувачів вищої освіти з інноваціями в управлінні економічною діяльністю та із технологіями й перспективами розвитку сучасних підприємств, установ та організацій;
- надавати пропозиції щодо покращення якості практичної підготовки здобувачів вищої освіти та набуття необхідних компетентностей для здійснення професійної діяльності.

4.3.3 Напрями впливу стейкхолдерів на забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти:

4.3.3.1 На інституційному рівні Університету стейкхолдери впливають на:

- прозорість управлінських, організаційних, кадрових та інших процесів щодо якості освітньої діяльності КНУТД;
- адаптацію здобувачів вищої освіти до освітнього середовища;
- оптимізацію і вдосконалення інформаційних ресурсів (офіційного вебсайту Університету, науково-технічної бібліотеки, модульного середовища освітнього процесу КНУТД та інших інформаційних ресурсів);
- формування освітнього середовища, несумісного з проявом корупції та академічної недоброчесності;
- на започаткування і перегляд освітніх програм та їх зміст;

4.3.2.2 На інституційному рівні факультету / інституту стейкхолдери мають право впливати на:

- розробку, моніторинг, періодичний перегляд освітніх програм;
- оцінку діяльності науково-педагогічних працівників за напрямами роботи: навчальна, наукова, навчально-методична та організаційна;
- вибір технологій і методів викладання компонентів освітньої програми;
- якість навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін;

- якість і об'єктивність оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, зазначених в освітній програмі;
- якість матеріально-технічної бази спеціальності;
- якість процесу набуття практичного досвіду здобувачами вищої освіти;
- можливість участі здобувачів вищої освіти у академічній мобільності, наукових проєктах, конференціях, конкурсах тощо;
- забезпечення академічної доброчесності учасниками освітнього процесу.

4.3.4 Вплив стейкхолдерів на забезпечення якості освітньої діяльності може здійснюватися:

- через участь в адміністративних структурах на рівні Університету та деканату (Наглядова та вчена рада КНУТД, ректорат, вчена рада факультету / інституту, приймальна комісія, стипендіальна комісія, конференція трудового колективу, засідання кафедр, комісія з питань поселення в гуртожиток тощо);
- – через органи студентського самоврядування;
- – колективно (ініціативні групи, академічні групи, академічний потік);
- – індивідуально.

4.3.5 Структурні підрозділи Університету за відповідними напрямками діяльності повинні:

- обмінюватися інформацією щодо проблемних питань процесів забезпечення якості вищої освіти з оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з внутрішніми стейкхолдерами на рівні відповідальності;
- впроваджувати пропозиції внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів та публічно висвітлювати результати їх діяльності.

4.4 Завідувач кафедри:

4.4.1 Готує обґрунтування доцільності запровадження нової ОП.

4.4.2 Здійснює контроль за якістю роботи групи забезпечення освітнього процесу.

4.4.3 ставить завдання перед гарантом ОП про оновлення та/або модернізацію ОП;

4.4.4 Рекомендує кандидатури науково-педагогічних та/або наукових працівників для розробки та якісного забезпечення освітньої діяльності та реалізації освітньої програми.

4.4.5 Взаємодіє з випускниками, роботодавцями, професіоналами та іншими стейкхолдерами.

4.4.6 Забезпечує:

- контроль якості освітніх ресурсів, розміщених у МСОП;
- своєчасну підготовку звіту про самооцінювання освітньої програми та контроль за її реалізацією;
- прозорість і публічність опитувань здобувачів вищої освіти;
- контроль якості кваліфікаційних робіт (проєктів) та їх розміщення в інституційному репозитарії (електронному архіві) КНУТД;

- оновлення інформації в ЄДЕБО в частині НПП, що забезпечують освітній процес;
- контроль за організацією академічної мобільності здобувачів вищої освіти відповідно до договорів із представниками академічної спільноти;
- активізацію роботи щодо впровадження принципів неформального та дуального навчання в освітній процес.

4.4.7 Завідувач кафедри, на якій запроваджується освітня програма, несе персональну відповідальність за низьку якість підготовки здобувачів за ОП та негативні результати акредитації.

4.4.8 Бере активну участь у підготовці звіту з самооцінювання.

4.5 Декан факультету / Директор інституту:

4.5.1 Затверджує навчально-методичний комплекс освітніх компонентів після обговорення на науково-методичній раді факультету.

4.5.2 Координує підготовку до акредитації ОП.

4.5.3 Звітує про результати опитування здобувачів вищої освіти щодо забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти на ректораті та вченій раді КНУТД.

4.5.4 За результатами моніторингу або наданих рекомендацій ЦМЯОД та/або рішення адміністрації КНУТД виносить на розгляд вченої ради КНУТД питання про закриття ОП на підставі ухвали вченої ради факультету / інституту.

4.5.5 До функцій адміністративного управління ОП відносяться:

- координація забезпечення якості ОП, що реалізується на кафедрах факультету / інституту;
- організація та управління матеріально-технічним та інфраструктурним забезпеченням;
- інформаційне та навчально-методичне забезпечення в частині надання доступу до інформаційних, бібліотечних та інших загальних ресурсів КНУТД;
- організація проведення моніторингу ОП.

4.5.6 Декан факультету / Директор інституту забезпечує:

- формування кадрового складу науково-педагогічних, наукових кадрів в межах штатного розпису, які відповідність не менше чотирьом досягненням у професійній діяльності за останні п'ять років і підтримувати їх протягом дії терміну контракту відповідно до вимоги п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності та створення умов для їх професійного розвитку
- якість та достовірність інформаційного наповнення сторінок факультетів / інститутів, кафедр та розділу «Інформаційний пакет ЄКТС» на сайті Університету;
- контроль за процедурою проходження акредитаційних експертиз і роботи фокус-груп.
- достовірність інформації в ЄДЕБО щодо назв освітніх програм в тому числі їх англomовний переклад.

5. Моніторинг освітньої програми

5.1 Перегляд

5.1.1. Перегляд освітньої програми здійснюється робочою групою ОП під керівництвом гаранта ОП не рідше одного разу на рік з метою об'єктивного інформаційного відображення стану й динаміки якості надання освітніх послуг, ефективності управління, якості підготовки здобувачів вищої освіти з оцінюванням актуальності змісту ОП, ступеня досягнення запланованих результатів навчання здобувачами вищої освіти та готовності випускників до професійної діяльності.

5.1.2. Ініціаторами перегляду ОП можуть виступати:

- адміністрація КНУТД;
- робоча група;
- стейкхолдери;
- декан факультету / директор інституту, на якому реалізується ОП;
- науково-методична та/або вчена рада факультету/ інституту;

5.1.3. Моніторинг може проводитися наступними способами – анкетуванням, опитуванням, інтерв'юванням (у тому числі здобувачів вищої освіти та випускників з метою аналізу їх власного досвіду), моніторинг досягнутих результатів, оцінювання ОП на відповідність критеріям забезпечення якості ОП тощо.

5.1.4. Перегляд повинен вести до безперервного вдосконалення програми.

5.1.5. Про будь які дії, заплановані або вжиті як результат перегляду, слід інформувати всі зацікавлені сторони.

5.1.6. Напрямки моніторингу ОП:

- оцінювання якості освітнього процесу (якості викладання, навчання й оцінювання готовності випускників до професійної діяльності тощо);
- урахування потреб суспільства (змістове наповнення підготовки) у фахівцях та здобувачів вищої освіти з метою підвищення їх конкурентоздатності на ринку праці.

5.1.7. Основними індикаторами перегляду ОП є:

- результати оцінювання змісту ОП у світлі останніх досліджень у певній галузі знань для відповідності сучасним вимогам;
- урахування потреб суспільства, що розвивається;
- результати оцінювання навчального навантаження здобувачів вищої освіти, їх досягнень і завершення ОП;
- результати очікувань, потреб і задоволення здобувачів стосовно ОП;
- результати очікувань, потреб і задоволення стейкхолдерів стосовно ОП;
- результати оцінювання навчального середовища і послуг з підтримки здобувачів вищої освіти, а також їх відповідність цілям програми;
- покращення рівня компетентностей здобувачів;
- підвищення кількості програм мобільності;
- наявність за ОП можливостей для здобуття «подвійного диплому» та «спільного диплому»;
- наявність програм дистанційної освіти, програм «e-learning»;
- наявність програм «безперервної освіти», розроблених у співпраці з роботодавцями;
- наявність сертифікованих програм додаткової освіти.

5.1.8. Моніторинг ефективності ОП за результатами оцінки якості освітнього процесу проводиться з метою аналізу результативності складових ОП, зокрема шляхом збирання інформації про опанування здобувачами вищої освіти компетентностей, що визначають здатність особи успішно здійснювати професійну та/або подальшу навчальну чи наукову діяльність. До даного моніторингу відносять:

- оцінювання якості структури та змісту ОП;
- контроль доступності до ОП та визнання результатів навчання;
- оцінювання якості освітніх компонентів;
- оцінювання контрольних заходів, форм і результатів оцінювання здобувачів вищої освіти та дотримання принципів академічної доброчесності;
- оцінювання якості кадрового забезпечення;
- оцінювання якості навчально-методичного забезпечення;
- оцінювання наявності інформаційного забезпечення, прозорості та публічності інформації про ОП;
- оцінювання якості освітнього середовища та матеріально-технічного забезпечення;
- оцінювання якості підготовки фахівців за відгуками роботодавців.

5.1.9. При моніторингу ОП проводиться оцінювання якості структури та змісту ОП, зокрема робочою групою під керівництвом гаранта перевіряється:

- дотримання в ОП логічно взаємопов'язаної системи освітніх компонентів, які у сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та очікуваних програмних результатів навчання за даною ОП;
- відсутність дублювання змісту в різних освітніх компонентів;
- відповідність змісту ОП заявленій предметній області, що визначена стандартом для даної спеціальності (спеціальностей, якщо ОП є міждисциплінарною);
- наявність в ОП можливостей для формування індивідуальних освітніх траєкторій, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти освітніх компонентів у обсязі, передбаченому чинним законодавством;
- наявність в ОП освітніх компонентів, що забезпечують досягнення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, у тому числі через отримання якісної практичної підготовки, необхідної здобувачам вищої освіти для подальшої професійної діяльності, а також набуття ними соціальних навичок (*soft skills*), що відповідають заявленим цілям ОП;
- урахування вимог відповідного професійного стандарту (за наявності) в структурі та змісті ОП;
- наявність в структурі ОП можливостей для здобувачів вищої освіти взяти участь у національній та міжнародній академічній мобільності.

Перевірка якості структури ОП на рівні здобувачів вищої освіти проводиться шляхом опитування (анкетування) студентів стосовно зрозумілості логіки траєкторії підготовки, виявлення освітніх компонентів, для опанування яких відсутні попередньо сформовані компетентності, виявлення освітніх компонентів, що містять схожі за наповненням змістові модулі (теми) освітніх компонентів тощо. У разі необхідності внесення змін в ОП проводиться перегляд її структурно-логічної схеми.

5.1.10. При проведенні контролю доступності до ОП та визнання результатів навчання оцінюється:

- наявність та актуальність ключової інформації про ОП у відкритому доступі, зокрема на офіційному вебсайті КНУТД;
- наявність (на офіційному вебсайті КНУТД) та актуальність правил прийому на навчання за ОП, відсутність дискримінаційних положень;
- можливість коригування рівня початкових компетентностей вступників, необхідних для успішного навчання на ОП (компенсаційні заходи);
- чіткість та зрозумілість правил визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах вищої освіти, зокрема під час академічної мобільності, доступність для всіх учасників освітнього процесу та послідовне дотримання цих правил під час реалізації ОП;
- чіткість та зрозумілість правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для усіх учасників освітнього процесу та послідовне дотримання цих правил під час реалізації ОП.

5.1.11. При оцінюванні якості освітніх компонентів ОП перевіряється:

- чи сприяють досягненню заявлених цілей в ОП наявні форми та методи навчання і викладання, чи відповідають освітні компоненти вимогам студентоорієнтованого підходу та принципам академічної свободи;
- чи доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, очікуваних результатів навчання, змісту навчальних занять, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів;
- чи забезпечується належне поєднання навчання і досліджень у ході реалізації ОП, а також відповідна інфраструктура;
- чи проводиться оновлення навчально-методичних матеріалів на основі наукових досягнень у відповідній галузі.

Перевірка якості освітніх компонентів на рівні здобувачів вищої освіти проводиться після вивчення компонента шляхом *опитування студентів* (чи потрібний даний компонент, чи усвідомлюють, які компетентності сформував цей компонент, як вони оцінюють ступінь вдосконалення себе як майбутнього фахівця після вивчення даного компонента. Якщо формуються відгуки студентів щодо окремих освітніх компонентів, то рекомендується брати до уваги такі критерії: наскільки цей освітній компонент стосується даної ОП, чи допоміг він отримати відповідні компетенції, практичні та сучасні навички, чи порадив би здобувач вищої освіти даний освітній компонент іншим здобувачам тощо).

5.1.12. При моніторингу контрольних заходів, форм і результатів оцінювання здобувачів вищої освіти та дотримання принципів академічної доброчесності перевіряється:

- форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти (мають бути чіткими, зрозумілими, і такими, що дозволяють встановити досягнення очікуваних результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому), а також чи проводиться їх оприлюднення;
- відповідність форм атестації здобувачів вимогам стандарту вищої освіти;
- наявність чітких і зрозумілих правил проведення контрольних заходів, їх доступність для всіх учасників освітнього процесу, наявність процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів;

- наявність та дотримання правил проведення контрольних заходів, виконання індивідуальних завдань, порядку повторного проходження контрольних заходів, особливості проведення контрольних заходів для здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами, а також порядку оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів;

- наявність і дотримання процедур забезпечення академічної доброчесності, використання відповідних технологічних рішень протидії порушенням академічної доброчесності;

- наявність в ОП елементів популяризації принципів академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти.

З метою оцінювання результатів навчання проводиться збір і аналіз статистичних даних за такими показниками:

- розподіл успішності студентів за результатами контролю з освітніх компонентів;

- відсоток випускників, які працевлаштовані за фахом або мають намір перейти на наступний рівень освіти;

- кількість зарахованих студентів на наступний рівень вищої освіти.

5.1.13. *Оцінювання якості кадрового забезпечення* проводиться шляхом перевірки відповідності НПП Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності, врахування наявності практичного досвіду роботи за фахом, а також врахування відгуків здобувачів вищої освіти про якість викладання даного освітнього компонента викладачем.

Робочою групою ОП перевіряється:

- кількість, рівень професійної й академічної кваліфікації НПП та інших працівників, які забезпечують належний рівень викладання освітніх компонентів та реалізацію ОП, зокрема на відповідність НПП Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності;

- залучення роботодавців, професіоналів-практиків до організації та реалізації освітнього процесу;

- забезпечення постійного професійного розвитку (підвищення кваліфікації) НПП (власна або у співпраці з іншими ЗВО);

- функціонування системи заохочення НПП, що стимулює їх до удосконалення освітньої і наукової діяльності.

При проведенні оцінювання якості кадрового забезпечення враховуються відгуки здобувачів вищої освіти щодо якості викладання окремим НПП, зокрема про рівень володіння НПП навчальним матеріалом, зрозумілість стилю та змісту, відкритість та доступність НПП до спілкування, об'єктивність, чесність та прозорість при оцінюванні НПП знань здобувачів вищої освіти.

5.1.14. *Оцінювання якості навчально-методичного забезпечення* проводиться шляхом перевірки забезпеченості досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання, наявності та доступності усіх необхідних елементів навчально-методичного забезпечення. Доступність оцінюється наявністю навчальних матеріалів у бібліотеці, електронному репозитарії КНУТД, в модульному середовищі освітнього процесу КНУТД тощо. Враховуються також відгуки здобувачів вищої освіти щодо якості навчально-методичного забезпечення відповідного освітнього компонента, зокрема робочої програми та/або профілю навчальної дисципліни (силабусу) чи іншого документа, що розкриває зміст освітнього компонента.

5.1.15. *Оцінювання наявності інформаційного забезпечення, прозорості та публічності інформації про ОП:* проводиться шляхом перевірки наявності усіх необхідних елементів інформаційного забезпечення. Зокрема мають забезпечуватись вимоги публічності інформації щодо:

- процедур моніторингу ОП (перегляду, оновлення, модернізації та закриття) освітніх програм;
- нормативного забезпечення, що регламентує участь здобувачів вищої освіти у процедурах моніторингу, періодичного перегляду (оновлення, модернізації та закриття) ОП;
- нормативного забезпечення, що регламентує участь зовнішніх стейкхолдерів у процедурах моніторингу, оновлення та модернізації ОП;
- можливості онлайн опитування здобувачів вищої освіти, випускників, працевлаштованих випускників щодо задоволеності ОП;
- результатів оцінювання задоволеності здобувачами вищої освіти, випускниками, працевлаштованими випускниками ОП;
- результатів моніторингу, оновлення та модернізації освітніх програм;
- прийнятих рішень щодо покращення якості навчання та викладання.

5.1.16. *Оцінювання якості освітнього середовища та матеріально-технічного забезпечення* проводиться шляхом аналізу: відповідності Ліцензійним умовам, в тому числі щодо якості забезпечення освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти (в т.ч. матеріально-технічного забезпечення), які навчаються за ОП, а також наявності чіткої і зрозумілої політики та процедур вирішення конфліктних ситуацій яка є доступною для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації ОП. Опитування проводиться серед здобувачів вищої освіти, випускників, НПП та інших стейкхолдерів.

5.1.17. *Контроль за дотриманням принципів студентоцентрованого навчання* проводиться шляхом опитування здобувачів вищої освіти та НПП. При опитуванні, зокрема, оцінюється задоволеність здобувачів вищої освіти умовами, процесом і результатами навчання, визначається ступінь залучення здобувачів вищої освіти до формування та оновлення даної ОП, в т.ч. при визначенні компетентностей та формулюванні результатів навчання. Також проводиться аналіз відповідності ОП наступним індикаторам:

- 5.1.17.1 Ступінь використання гнучких навчальних траєкторій, а саме:
- наявність процедур оцінювання результатів навчання та коригування способів надання освітніх послуг і педагогічних методик;
 - наявність механізмів запровадження педагогічних інновацій;
 - наявність механізмів моніторингу та визначення ефективності системи оцінювання результатів навчання;
 - наявність механізму вільного вибору освітніх компонентів здобувачами вищої освіти;
 - доступність навчання за різними формами здобуття вищої освіти;
 - доступність отримання вищої освіти для осіб з обмеженими можливостями;
 - можливість навчання за індивідуальним графіком.

5.1.17.2 Ступінь прозорості процедур оцінювання та доступності для здобувачів вищої освіти міри досягнення результатів навчання:

- наявність вільного доступу здобувачів вищої освіти до критеріїв оцінювання результатів навчання за кожним освітнім компонентом;
- наявність механізмів вільного доступу здобувачів вищої освіти до власних результатів навчання;
- наявність системи еталонних відповідей у процедурах оцінювання;
- наявність для здобувачів вищої освіти механізмів пробного оцінювання результатів навчання;
- наявність системи оцінювання здобувачів вищої освіти більше ніж одним екзаменатором;
- урахування пом'якшувальних обставин у процедурах оцінювання результатів навчання;
- наявність системи рейтингування здобувачів вищої освіти за ступенем досягнення результатів навчання.

5.1.17.3 Ступінь розробленості процедур для розгляду звернень здобувачів:

- регулярність та системність зустрічей здобувачів вищої освіти з адміністрацією КНУТД, факультетів, інститутів для вирішення проблемних питань;
- частка звернень, що вирішені на користь здобувачів вищої освіти;
- наявність системи анкетування здобувачів щодо всіх аспектів освітньої діяльності;
- частка здобувачів вищої освіти, залучених до опитувань;
- частка ініціатив, що сформовані здобувачами вищої освіти стосовно питань підвищення якості освіти.

5.1.18. *Оцінювання якості підготовки фахівців за відгуками роботодавців* проводиться шляхом опитування фахівців та роботодавців. При цьому, зокрема, встановлюється оцінка про:

- достатність (повноту) змісту ОП (за визначеними компетентностями і програмними результатами навчання) для успішної роботи за фахом;
- відповідність переліку та змісту освітніх компонентів даної ОП тим компетентностям, що необхідні для професійної діяльності (визначаються компоненти, які доцільно вилучити, та такі, що необхідно включити до ОП або для яких змінити обсяг в кредитах ЄКТС);
- достатність практичної підготовки, яку закладено в ОП;
- коректність структурно-логічної схеми ОП.

5.1.19. *Перевірка відповідності ОП до потреб ринку праці* проводиться шляхом періодичної перевірки змісту ОП фахівцями-практиками, опитуванням випускників даної ОП, які працюють за фахом, а також опитуванням роботодавців, в яких працюють випускники, які навчались за даною ОП. При цьому перевіряється:

- наявність механізмів збору і аналізу інформації про задоволеність споживачів освітніх послуг, здобувачів вищої освіти і випускників, роботодавців;
- наявність практики збирання, аналізування та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

5.1.20. Коригування профілю ОП, що базується на виявленій та визнаній суспільством потребі у відповідних фахівцях, має відбуватись тільки на основі широких консультацій між внутрішніми та зовнішніми стейкхолдерами. Це можуть бути консультації з соціальними групами, професійними організаціями на місцевому, національному чи міжнародному рівні. Оскільки профілі є не лише професійними, але й академічними, то проводиться перевірка відповідності до вимог академічної спільноти на національному та міжнародному рівнях.

5.1.21. За результатами моніторингу складається аналітичний звіт, який подається на розгляд вченої ради факультету / інституту. Зазначені матеріали включають аналітичну інформацію та пропозиції з питань удосконалення ОП.

5.1.22. Результатом перегляду ОП можуть бути рішення про оновлення, модернізацію або закриття освітньої програми.

5.1.23. Рішення вченої ради факультету / інституту фіксуються в ОП у розділі «Хронологія освітньої програми».

5.2 Оновлення

5.2.1 Коригування освітньої програми, що базується на виявленій та визнаній суспільством потребі у відповідних фахівцях, має відбуватись тільки на основі широких консультацій між внутрішніми та зовнішніми стейкхолдерами. Це можуть бути консультації з соціальними групами, професійними організаціями на місцевому, національному чи міжнародному рівні.

5.2.2 Виявлення та врахування позицій і потреб стейкхолдерів має бути задокументованим у протоколах спільних зустрічей та/або у протоколах засідань кафедри, вченої ради факультету / інституту, та/або у результатах опитувань, аналізу відкритих джерел та інше.

5.2.3 Рішення щодо змін змістовної складової ОП обговорюються на науково-методичній раді факультету / інституту, а витяг з рішення подається на вчену раду факультету / інституту.

5.2.4 Вчена рада факультету / інституту, розглянувши результати моніторингу ОП може прийняти рішення про продовження провадження освітньої діяльності за ОП без змін.

5.2.5 На підставі рішення вченої ради факультету / інституту гарант ОП вносить зміни в хронології освітньої програми та/або начальний план і надсилає до НМЦУПФ для розміщення на сайті КНУТД.

5.2.6 Оновлена ОП (з внесеною інформацією щодо змін в хронології освітньої програми) розміщується на сайті КНУТД, як правило, не пізніше травня місяця поточного навчального року.

5.3 Модернізація

5.3.1 Вчена рада факультету / інституту, розглянувши результати моніторингу ОП може прийняти рішення про продовження провадження освітньої діяльності за ОП та рекомендувати вчентій раді КНУТД затвердити модернізовану освітню програму.

5.3.2 Порядок розгляду і затвердження відповідно до п. 2 цього положення.

5.3.3 Модернізація ОП проводиться за умови:

- внесення змін до шифру та назви галузі знань та спеціальності;
- зміни компетентностей, програмних результатів навчання, назв освітніх програм на підставі відповідних змін в стандарті зі спеціальності та/або професійних стандартів;
- зміни предметної області та/або мети ОП;
- зміни в частині компетентностей та/або програмних результатів навчання більше ніж на 30 %, крім тих, що передбачені стандартом зі спеціальності.

5.3.4 При модернізації ОП необхідно врахувати:

- заміни / додавання / вилучення освітнього компонента можливе лише на курсах, на яких ще не навчаються здобувачі вищої освіти;
- необхідність внести інформацію щодо дати затвердження модернізованої ОП в освітню програму (хронологія ОП), яка розміщена на сайті КНУТД для попереднього року вступу.

5.4 Закриття

5.4.1 Закриття ОП здійснюється за таких умов:

- з ініціативи робочої групи ОП, вченої ради факультету / інституту, декана факультету / директора інституту, завідувача кафедри, яка відповідає за реалізацію ОП;
- з ініціативи адміністрації КНУТД (за поданням приймальної комісії) у разі відсутності попиту серед абітурієнтів за ОП впродовж двох років;
- з ініціативи адміністрації КНУТД (за поданням НМЦУПФ), якщо в результаті будь-якої з процедур зовнішнього або внутрішнього оцінювання визнано неспроможність забезпечити якість освіти за ОП;
- у разі докорінної модернізації (переформатування) ОП, зокрема шляхом об'єднання або роз'єднання існуючих в КНУТД ОП. У цьому випадку модернізована ОП розробляється і проходить затвердження як нова, а за тими освітніми програмами, що реалізувалися до модернізації (переформатування), припиняється набір здобувачів вищої освіти на навчання. Після завершення навчання здобувачів вищої освіти на останньому курсі (році навчання) освітня програма вилучається з переліку ОП, що реалізується в КНУТД, розміщеному в ЄДЕБО.

5.4.2 Вчена рада факультету/інституту на підставі подання гаранта ОП та за результатами моніторингу ОП приймає рішення щодо подання для винесення рішення стосовно доцільності закриття ОП на розгляд вченої ради КНУТД.

5.4.3 Рішення про закриття ОП ухвалює вчена рада КНУТД. При прийнятті рішення вчена рада КНУТД керується результатами моніторингу (аналітичного звіту) та/або ухвалою вчених та/або науково-методичних рад факультетів / інститутів, рекомендацією НМЦУПФ та/або ЦМЯОД.

5.4.4 Рішення вченої ради КНУТД про закриття ОП вводиться в дію наказом ректора.

5.4.5 Перелік документів, необхідних для закриття ОП, що подаються на засідання Вченої ради КНУТД:

- копія наказу ректора КНУТД про введення в дію ОП;
- копія затвердженої ОП;
- аналітичний звіт за результатами моніторингу ОП.
- витяг з протоколу засідання вченої ради факультету / інституту про закриття ОП.

5.4.6 Здобувачі вищої освіти, що вже навчаються та/або завершують навчання за ОП, яка закривається можуть бути переведенні (за їх згодою) на іншу ОП в межах спеціальності за встановленим у КНУТД порядком.

6. Акредитація освітніх програм

6.1 Акредитація – це оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет забезпечення та вдосконалення якості вищої освіти.

6.2 Акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти проводить Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти.

6.3 Акредитація здійснюється відповідно до Положенням про акредитацію освітніх програм, з урахуванням Роз'яснення щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми.

6.4 Обов'язковими умовами для акредитації є відповідність освітньої програми та освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією освітньою програмою критеріям оцінювання якості освітньої програми:

- Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми
- Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми
- Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання
- Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою
- Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність
- Критерій 6. Людські ресурси
- Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси
- Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми
- Критерій 9. Прозорість та публічність
- Критерій 10. Навчання через дослідження (цей критерій застосовується під час акредитації освітніх програм третього (освітньо-наукового / освітньо-творчого) рівня вищої освіти).

6.5 Сертифікат про акредитацію підтверджує відповідність освітньої програми за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти стандарту вищої освіти і дає право на видачу диплома про вищу освіту за цією спеціальністю.

7. Прикінцеві положення

7.1 Положення про освітні програми у Київському національному університеті технологій та дизайну розглядає та ухвалює Вчена рада КНУТД.

7.2 Положення вводиться в дію наказом ректора Університету.

7.3 Зміни та доповнення до цього Положення розглядаються та ухвалюються Вченою радою КНУТД і вводяться в дію наказом ректора.

Затверджено вченою радою КНУТД 29 січня 2025 р.

Учений секретар

Наталія ПЕРВАЯ

ЗМІСТ

1	Загальні положення.....	1
2	Порядок розроблення освітньої програми	6
3	Методика розроблення освітньої програми.....	7
4	Управління освітньою програмою.....	12
4.1	Гарант.....	12
4.2	Група забезпечення освітньої програми.....	15
4.3	Стейкхолдери.....	16
4.4	Завідувач кафедри.....	17
4.5	Декан факультету /директор інституту.....	18
5	Моніторинг освітньої програми.....	19
5.1	Перегляд.....	19
5.2	Оновлення.....	25
5.3	Модернізація.....	25
5.4	Закриття.....	26
6	Акредитація освітньої програми.....	27
7	Прикінцеві положення	28

ДОДАТКИ

Додаток 1 Силабус навчальної дисципліни

Додаток 2 Форма освітньої програми

Додаток 3 Формулювання компетентностей

Додаток 4 Класифікації опису результатів навчання

Додаток 5 Самоаналіз освітньої програми

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ (назва дисципліни)

Статус дисципліни – обов'язкова / вільного вибору здобувача вищої освіти¹.

Викладач(і) кафедри _____ : _____
(назва кафедри повністю) (прізвище, ініціали)

Рівень вищої освіти / Рекомендовано¹ – перший (бакалаврський) / другий (магістерський) / третій (освітньо-науковий)

Спеціальність – _____ (для обов'язкових дисциплін)
(код та найменування спеціальності)

Освітня програма – _____ (для обов'язкових дисциплін)
(назва освітньої програми)

Необхідні передумови: (якщо вказуються дисципліни, то в межах структурно-логічної схеми освітньої програми / знання, вміння, навички тощо з ... (попередні вимоги та/або підготовка до опанування дисципліни - обов'язково для дисципліни вільного вибору здобувача вищої освіти)¹)

1. Анотація:

Семестр(и): ____ (для обов'язкових дисциплін)

Обсяг: загальна кількість годин – ____; кількість кредитів ЄКТС – ____.

Мета дисципліни – Розвинути здібності з ..., оволодіння здатністю... тощо

Наприклад: Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні у здобувача вищої освіти сучасного світогляду та системи спеціальних знань у сфері..., набуття вмінь та навичок упровадження та використання інструментів управління збутовою політикою підприємства з урахуванням їх особливостей, аналізу управління збутовою політикою підприємства.

Результати навчання дисципліни:

знати: ...;

вміти: ...;

здатен продемонструвати: ...;

володіти навичками: ...;

самостійно вирішувати: ... тощо

Програмні результати навчання: зазначаються відповідно до ОП для обов'язкових дисциплін.

Зміст дисципліни: Тема 1. (назва). Тема 2. (назва) і т.д. (перелік тем навчальної дисципліни).

Форма підсумкового контролю: залік (семестр ____), екзамен (семестр ____).

Засоби діагностики успішності навчання: індивідуальні завдання, а саме: курсова робота / проєкт, презентація / есе / розрахункові роботи / вправи / задачі, тощо, питання для поточного / тематичного / підсумкового контролю, тести тощо.

Співвідноситься з п.1.5 освітньої програми (оцінювання)

Мова навчання:

2. Оцінювання:**Розподіл балів з дисципліни, які отримують здобувачі вищої освіти****Приклад для заліку**

Поточне оцінювання та самостійна робота									МК	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	ПК*	Презентації T7	T6	T7		
8	14	10	7	11	7	10	9	4	20	100

* – кількість тематичних (ТК) / поточних контролів(ПК) і балів визначає викладач.

Приклад для екзамену

Поточне оцінювання та самостійна робота*									МК (тестовий)	Екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	ПК*	Презентації T6	T6	T7			
8	14	10	7	11	7	10	9	4	10	10**	100

* – кількість тематичних (ТК) / поточних (ПК) контролів і балів визначає викладач;

** – нормативне значення, корегування не допускається.

Приклад за виконання курсової роботи (проєкту)

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до	до	до	100

Розподіл балів за видами робіт

Кожен вид роботи потребує окремого оцінювання в балах

Форма розподілу балів за видами робіт

(корелюється з попередньою таблицею розподілу балів за темами)

Види робіт, що оцінюються в балах	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	Усього	
Виступ на семінарі / виконання та / або захист лабораторної роботи тощо	6	7	7	7	7	7*	4	45	
Графічні роботи	-	4	-	-	4	2	-	10	
Презентації / есе / вправи тощо**	-	-	15		-	-	-	15	
Поточний / Тематичний контроль (ПК/ТК)	2	3	3	-			-	8	
Модульний контроль (МК)	-	-	-	12			-	12	
Екзамен	10							-	10
Всього з дисципліни								100	

* – Критерії оцінювання! Вміти пояснити при акредитації

** – Вказувати вид роботи, враховуючи специфіку дисципліни

Критерії оцінювання видів робіт:

Треба розписати критерії оцінювання видів робіт, зазначених в таблиці Розподілу балів за видами робіт.

Критерії оцінювання екзамену:

Описати як розподіляються 10 балів, які відводяться на екзамен.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Оцінка за національною шкалою для екзамену, КП, КР / заліку	Оцінка за шкалою КНУТД	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
Відмінно / зараховано	90-100	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
Добре / зараховано	82-89	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
	74-81	C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
Задовільно / зараховано	64-73	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
	60-63	E	Достатньо (виконання відповідає мінімальним критеріям)
Незадовільно / не зараховано	35-59	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
	0-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

3. Політика:

- обов'язкове дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти;
- вказати терміни виконання завдань, як проходитимуть контрольні заходи, які види робіт обов'язкові до виконання;
- описати з яких причин (плагіат, академічна доброчесність, пропуск терміну здачі тощо) можуть бути зняті бали і яка кількість;
- як вирішуються питання перездачі певних видів робіт і з яких причин це можливо (лікарняний, мобільність, непередбачені обставини тощо);
- неформальна освіта;
- тощо

Червоний колір– приклади, пояснення, пропозиції.

¹ – для дисциплін вільного вибору здобувача вищої освіти

Додаток 2
до Положення про освітні програми
у КНУТД
наказ від 04.02.2025 № 23

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Вченої ради КНУТД

від «__» _____ 20__ р. протокол № __

Голова Вченої ради

_____ Іван ГРИЩЕНКО

Введено в дію наказом ректора

від «__» _____ 20__ р. № _____

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА / НАУКОВА ПРОГРАМА

(назва освітньої програми)

Рівень вищої освіти (назва рівня вищої освіти)

Ступінь вищої освіти (назва ступеня вищої освіти)

Галузь знань (шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність (код і найменування спеціальності)

Спеціалізація / предметна спеціальність (за наявності) (код і найменування)

Освітня кваліфікація (назва освітньої кваліфікації)

Професійна кваліфікація (за наявності) (назва професійної кваліфікації)

Київ 20__ р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
Освітньо-професійної/наукової програми

_____ (назва освітньої програми)

Рівень вищої освіти _____ (назва рівня вищої освіти)

Ступінь вищої освіти _____ (назва ступеня вищої освіти)

Галузь знань _____ (шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність _____ (код і найменування спеціальності)

Спеціалізація / предметна спеціальність (за наявності) _____ (код і найменування)

Проректор

_____ (дата) _____ (підпис) _____ (власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Директор НМЦУПФ

_____ (дата) _____ (підпис) _____ (власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено Вченою радою факультету/інституту _____ (повна назва факультету/інституту)

від « ____ » _____ 20__ року, протокол № ____

Декан факультету/директор інституту _____ (повна назва факультету/інституту)

_____ (дата) _____ (підпис) _____ (власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Керівник міжнародного інституту аспірантури і докторантури (для здобуття ступеня доктора філософії)

_____ (дата) _____ (підпис) _____ (власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено науково-методичною радою факультету/інституту _____ (повна назва факультету/інституту)

від « ____ » _____ 20__ року, протокол № ____

Обговорено та рекомендовано на засіданні кафедри _____ (повна назва кафедри)

« ____ » _____ 20__ року, протокол від № ____

Завідувач кафедри _____ (повна назва кафедри)

_____ (дата) _____ (підпис) _____ (власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

ПЕРЕДМОВА

РОЗРОБЛЕНО: Київський національний університет технологій та дизайну

РОЗРОБНИКИ:

Робоча група	Інформація про склад робочої групи	Підпис	Дата
1	2	3	4
Група забезпечення освітньої програми*	Гарант освітньої програми –		
	ПБ, науковий ступінь, вчене звання		
	ПБ, науковий ступінь, вчене звання		
	ПБ, науковий ступінь, вчене звання		
Стейкхолдери**	ПБ, посада, назва підприємства, установи, організації / шифр групи		
	ПБ, посада, назва підприємства, установи, організації / шифр групи		
	ПБ, посада, назва підприємства, установи, організації / шифр групи		

РЕЦЕНЗІЇ ЗОВНІШНІХ СТЕЙКХОЛДЕРІВ***:

зробити гіперпосилання на кожен скановану рецензію, яка розміщена на сайті КНУТД

- 1) ПБ, посада, назва організації
- 2) ПБ, посада, назва організації
- 3) ПБ, посада, назва організації

Дата рецензії є обов'язковою.

* - не менше трьох осіб; а для освітньо-наукових програм обов'язковий ступінь доктора філософії / наук двох членів групи забезпечення освітньої програми (включаючи гаранта);

** - представники стейкхолдерів, які є членами робочої групи по розробці освітньої програми, не можуть бути рецензентами цієї програми;

*** - рецензентами можуть бути представники академічної спільноти та професійного середовища сфери діяльності яких відповідає напряму ОП; мінімум одна рецензія від академічної спільноти, одна від бізнесу і одна від міжнародного стейкхолдера (у відповідності до наявних договорів про співпрацю з міжнародними партнерами).

1. Профіль освітньо-професійної / наукової програми _____

(назва освітньої програми)

1.1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Київський національний університет технологій та дизайну Кафедра
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)/другий (магістерський)*/третій (освітньо-науковий) **
Освітня кваліфікація	бакалавр/магістр*/доктор філософії** зі спеціальності (освітньої програми)...(див. Стандарт)
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – бакалавр/магістр*/доктор філософії** Галузь знань** – вказати шифр і найменування Спеціальність – вказати код і найменування Спеціалізація (за наявності) – вказати код і найменування Освітня програма (див. стандарт)– вказати назву
Форма здобуття освіти	Денна, вечірня, заочна, дистанційна
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС. Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС. Диплом магістра з фармацевтичного спрямування, одиничний, 300 кредитів ЄКТС. Диплом доктора філософії, одиничний, обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми – 48 кредитів ЄКТС (крім спеціальності «Право») Диплом доктора філософії, одиничний, обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми – 45 кредитів ЄКТС для спеціальності «Право». Визнання та перезарахування кредитів ЄКТС,отриманих в межах попередньої освітньої програми відбувається відповідно до стандарту зі спеціальності
Розрахунковий строк виконання освітньої програми	4 роки для здобуття ступеня «бакалавр», 1,5 роки для здобуття ступеня «магістр» (крім фармацевтичного спрямування), 5 років для здобуття ступеня «магістр» з фармацевтичного спрямування; 1 рік освітня складова для здобуття ступеня «доктор філософії».
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію освітньої програми від _____ 20__ р. № _____ <u>Інформація з ЄДЕБО.</u> У разі відсутності акредитації освітньої програми вказується номер і дата сертифіката по акредитацію спеціальності
Цикл/рівень	Національна рамка кваліфікацій України – 6 рівень / 7 рівень*/ 8 рівень **
Передумови	Вимоги щодо попередньої освіти. За необхідності вказується, що обмежує перехід на дану ОП. Відповідно до стандарту зі спеціальності Наприклад: наявність ступеня бакалавра
Мова(и) викладання	Українська, англійська (за наявністю ОП англ.)
Строк дії сертифіката про акредитацію освітньої програми	До 1 липня 20__ р. Термін дії умовної акредитації освітньої програми один рік з дати прийняття рішення.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://knutd.edu.ua/ekts/

1.2 – Мета освітньої програми	
Освітня програма повинна мати сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії Університету! Чітко та коротко формулювання (в одному-двох реченнях)	
1.3 – Характеристика освітньої програми	
<p>Предметна область Визначення предметної області в освітній програмі: - Спеціальність у цілому; - Спеціалізація (частина предметної області спеціальності)</p>	<p>Згідно зі Стандартом зі спеціальності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - об'єкт(и) вивчення та/або діяльності (процеси, явища тощо або проблеми, які вивчаються); - цілі навчання для здобувача вищої освіти (очікуване застосування набутих компетентностей); - теоретичний зміст предметної області (основні поняття, концепції, принципи, специфічні для цієї предметної області); - методи, методики та технології, якими має оволодіти здобувач вищої освіти для застосовування на практиці; - інструменти та обладнання (об'єкти/предмети, пристрої та прилади), які випускник має бути здатний застосовувати і використовувати в професійній діяльності. <p>Обсяг опису предметної області не повинен перевищувати 150 слів. Програма орієнтована на формування у здобувачів компетентностей щодо набуття глибоких знань, умінь та навичок зі спеціальності. <i>Приклад для бакалаврів:</i> Обов'язкові освітні компоненти – 75%, з них: практична підготовка – 13%, вивчення іноземної мови – 13%, дипломне проектування – 13%. Дисципліни вільного вибору здобувача вищої освіти – 25% обираються із загальноуніверситетського каталогу відповідно до затвердженої процедури в Університеті. <i>Приклад для магістрів:</i> Обов'язкові освітні компоненти – 73%, з них: практична підготовка – 12%, вивчення іноземної мови – 6%, дипломне проектування – 26%. Дисципліни вільного вибору здобувача вищої освіти – 27% обираються із загальноуніверситетського каталогу відповідно до затвердженої процедури в Університеті. <i>Приклад для аспірантів:</i> Програма сформована як оптимальне поєднання академічних та професійних вимог. Орієнтована на формування у здобувачів компетентностей щодо набуття глибоких знань зі спеціальності, володіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, набуття універсальних навичок дослідника та представлення власних результатів досліджень в усній та письмовій формі, зокрема, іноземною мовою. Обов'язкові освітні компоненти – 75%, з них – знання іноземної мови – 22%. Дисципліни вільного вибору здобувача вищої освіти – 25% обираються із загальноуніверситетського каталогу відповідно до затвердженої процедури в Університеті.</p>
Орієнтація освітньої програми	<p>Освітньо-професійна підготовки бакалавра / магістра; освітньо-наукова підготовки магістра / доктора філософії. Відповідно до МСКО освітньо-професійна та освітньо-наукова програма може мати академічну або прикладну орієнтацію. Доцільно коротко охарактеризувати наукову орієнтацію та професійні (спеціалізаційні) акценти</p>
Основний фокус освітньої програми	<p>Акцент робиться на формуванні та розвитку професійних компетентностей у сфері(ах) ...; вивченні теоретичних та методичних положень, організаційних та практичних інструментів. Ключові слова.</p>

Особливості освітньої програми	Вказуються особливості програми, які відрізняють її від подібних (не рекомендується повторювати в різних освітніх програмах, бо це є складовою унікальності освітньої програми). Наприклад: обов'язковий семестр міжнародної мобільності, реалізується англійською мовою; вимагає спеціальної практики тощо. Також можуть вказуватися узгодженість даної ОП із програмами інших країн, експериментальний характер ОП та інші особливості, які надає Закон України "Про вищу освіту" в контексті академічної автономії.	
1.4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання		
Придатність до працевлаштування	Випускник є придатним для працевлаштування на підприємствах, в організаціях та установах, що функціонують в галузі... <i>Наприклад:</i> професійні назви робіт, які може виконувати здобувач: дизайнер, стиліст, художник, декоратор, конструктор, бухгалтер, інженер, технік тощо, фахівці здатні виконувати професійну роботу асистента кафедри, інженера-дослідника, експерта із..., конструктора у галузях текстильного виробництва, технологій легкої промисловості, техніка-технолога в хімічній промисловості Коротко вказуються види економічної діяльності, основні посади, місця роботи, можливості професійної сертифікації.	
Академічні права випускників	<i>Приклад для підготовки бакалавра:</i> Можливість навчання за освітньо-науковою та/або освітньо-професійною програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти. <i>Приклад для підготовки магістра:</i> Навчання впродовж життя для вдосконалення професійної, наукової та інших видів діяльності. Можливість продовження підготовки за освітньо-науковою програмою третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії). <i>Приклад для підготовки аспіранта:</i> Навчання впродовж життя для вдосконалення професійної, наукової та інших видів діяльності. Можливість продовження навчання на науковому рівні вищої освіти (доктор наук).	
1.5 – Викладання та оцінювання		
Викладання та навчання	Коротко описуються основні підходи, методи та технології, які використовуються в програмі. Форми організації освітнього процесу: лекція, семінарське, практичне, лабораторне, індивідуальне заняття, практична підготовка, самостійна робота, консультація, розробка фахових проєктів (робіт).	
Оцінювання	<i>Приклад:</i> усні та письмові екзамени, заліки, тести, есе, проєктні роботи, презентації, звіти, портфоліо тощо.	
1.6 – Програмні компетентності (формулювання має бути спрямоване на забезпечення компетентностей за спеціальністю, визначених відповідним стандартом плюс ті, що визначають унікальність освітньої програми)		
Інтегральна компетентність (ІК)	<i>Інтегральна компетентність – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо навчання та/або професійної діяльності.</i> Формулюється шляхом конкретизації інтегральної компетентності відповідного стандарту вищої освіти в контексті особливостей даної освітньої програми.	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1	
	ЗК 2	
	...	

	<p>Рекомендована кількість загальних компетентностей 3-10. Виділяються: - компетентності, визначені стандартом вищої освіти спеціальності та професійним стандартом (за наявності), - компетентності, визначені розробниками ОП. Вибір загальних компетентностей здійснюється з переліку TUNING: 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. 3. Здатність планувати та управляти часом. 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою. 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. 8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. 11. Здатність бути критичним і самокритичним. 12. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. 13. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). 14. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. 15. Здатність приймати обґрунтовані рішення. 16. Здатність працювати в команді. 17. Навички міжособистісної взаємодії. 18. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. 19. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). 20. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. 21. Здатність працювати в міжнародному контексті. 22. Здатність працювати автономно. 23. Здатність розробляти та управляти проектами. 24. Навички здійснення безпечної діяльності. 25. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. 26. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). 27. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. 28. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. 29. Прагнення до збереження навколишнього середовища. 30. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. 31. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми. Названий перелік є відкритим і може доповнюватись іншими компетентностями, наприклад, навички рухової активності.</p>	
Фахові компетентності (ФК)	ФК 1	
	ФК 2	
	ФК 3	
	ФК...	
	Вказуються усі фахові компетентності згідно зі Стандартом, також можуть додаватися інші, що відображають специфіку програми, особливо якщо їх декілька на спеціальності, або назва ОП відмінна від назви спеціальності. Орієнтовна кількість фахових компетентностей 5-20.	

1.7 – Програмні результати навчання	
Освітня програма має декларувати забезпечення набуття компетентностей визначених Стандартом і ОП. ПРН повинні бути досяжними і вимірними. Необхідно продемонструвати, що кожен ПРН реалістично охоплений змістом програми освітнього компоненту. Орієнтовна кількість програмних результатів навчання – 10-25.	
ПРН 1	
ПРН 2	
...	
1.8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Ресурси мають відповідати цілям, бути загальнодоступними і враховувати потреби всіх груп здобувачів вищої освіти, які мають бути поінформовані про наявність відповідних послуг	
Кадрове забезпечення	Всі науково-педагогічні працівники, що забезпечують освітню програму за кваліфікацією, відповідають профілю і напряму освітніх компонентів, що викладаються; мають необхідний стаж науково-педагогічної роботи та досвід практичної роботи. В процесі організації навчання залучаються професіонали з досвідом дослідницької / управлінської / інноваційної / творчої роботи та/або роботи за фахом, включаючи можливу участь іноземних викладачів.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення дозволяє повністю забезпечити освітній процес протягом всього циклу підготовки за освітньою програмою. Стан приміщень засвідчено санітарно-технічними паспортами, що відповідають чинним нормативним актам.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Програма повністю забезпечена навчально-методичним комплексом з усіх компонентів освітньої програми, наявність яких представлена у модульному середовищі освітнього процесу Університету.
1.9 – Академічна мобільність	
Національна академічна мобільність	<i>Приклад:</i> Передбачає можливість академічної мобільності, що забезпечує набуття загальних та/або фахових компетентностей.
Міжнародна академічна мобільність	<i>Приклад:</i> Програма розвиває перспективи участі та стажування у науково-дослідних проєктах та програмах академічної мобільності за кордоном. <i>Вказуються країни, з якими є договори про співпрацю.</i>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти здійснюється за акредитованими освітніми програмами.

* – для другого (магістерського) рівня вищої освіти;

** – для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

2. Перелік освітніх компонентів освітньо-професійної / наукової програми та їх логічна послідовність (назва кожного освітнього компоненту повинна мати гіперпосилання на силабус / робочу програму, розміщену на гугл диску кафедри, яка відповідає за викладання освітнього компонента)

2.1 Перелік освітніх компонентів освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (*Приклад*)

Код	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи (проекти), практики, кваліфікаційна робота, атестація)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти освітньої програми (формується за послідовністю вивчення дисциплін)			
ОК 1	Ділова українська мова	2	залік
ОК 2	Іноземна мова (англійська, німецька, французька)	12	екзамен
ОК 3	Українська та зарубіжна культура	2	залік
ОК 4	Філософія, політологія та соціологія	4	екзамен
ОК 5	Безпека життєдіяльності та цивільний захист	6	екзамен
	Курсовий проєкт/Курсова робота ¹	1,5/1	захист
ОК 6	Фізичне виховання	2	залік
ОК 7	Іноземна мова фахового спрямування (англійська, німецька, французька)	8	екзамен
ОК ...			
ОК 11	Навчальна практика	12	залік
ОК 12	Виробнича практика	6	залік
ОК 13	Переддипломна практика	6	залік
ОК 14	Підготовка та захист кваліфікаційної роботи (проєкту) та Атестаційний екзамен (якщо передбачено стандартом за спеціальністю)/ Атестаційний екзамен та/або Єдиний державний кваліфікаційний іспит (ЄДКІ)	12/-	захист/ екзамен / атестація
Загальний обсяг обов'язкових освітніх компонентів		180	
Вибіркові компоненти освітньої програми			
ДВВ	Дисципліни вільного вибору здобувача вищої освіти (гіперпосилання на актуальний каталог, розміщений на сайті університету в розділі «Інформаційний пакет ЄКТС)	60	залік
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

2.1 Перелік освітніх компонентів освітньо-професійної/наукової програми другого (магістерського) рівня вищої освіти (*Приклад*)

Код	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи (проекти), практики, кваліфікаційна робота, атестація)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти освітньої програми (формується за послідовністю вивчення дисциплін)			
ОК 1	Ділова іноземна мова (англійська, німецька, французька)	3	залік
ОК 2	Методологія сучасних наукових досліджень з основами інтелектуальної власності	3	екзамен
ОК 3	Охорона праці в галузі	4,5/5	екзамен
	Курсовий проєкт/Курсова робота ¹	1,5/1	захист
ОК ...			
ОК 9	Виробнича практика	6	залік
ОК 10	Переддипломна практика	9	залік
ОК 11	Підготовка та захист кваліфікаційної роботи (проєкту) та Атестаційний екзамен (якщо передбачено стандартом за спеціальністю) та/або Єдиний державний кваліфікаційний іспит (ЄДКІ)	21	Захист екзамен (якщо передбачено) / атестація
Загальний обсяг обов'язкових освітніх компонентів		66	

Вибіркові компоненти освітньої програми			
ДВВ	Дисципліни вільного вибору здобувача вищої освіти (гіперпосилання на актуальний каталог, розміщений на сайті університету в розділі «Інформаційний пакет ЄКТС»)	24	залік
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

¹—міждисциплінарний курсовий проект / курсову роботу вносимо, як окремих освітній компонент (ОК) із зазначенням кредитів і ЗК / ФК / ПРН в матрицях п.п.4, 5.

2.1.1 Перелік компонентів освітньої складової освітньо-наукової програми третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (*Приклад*)

Код	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти освітньої програми (формується за послідовністю вивчення дисциплін)			
ОК 1	Іноземна мова для академічних цілей	8	екзамен
ОК 2	Філософія науки і методологія досліджень	4	екзамен
ОК 3	Інформаційно-комунікаційні технології в наукових дослідженнях	4	залік
ОК 4	Інтелектуальна власність та комерціалізація наукових досліджень	4	залік
ОК 5	Педагогічна майстерність у вищій школі	4	залік
ОК ...			
ОК...			
ОК 12	Педагогічна практика	4	залік
Загальний обсяг обов'язкових освітніх компонентів		36	
Вибіркові компоненти освітньої програми			
ДВВ	Дисципліни вільного вибору здобувача вищої освіти (гіперпосилання на актуальний каталог, розміщений на сайті університету в розділі «Інформаційний пакет ЄКТС»)	12	залік
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		48	

2.1.2** Зміст наукової складової освітньо-наукової програми третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Пошук наукових джерел та їх опрацювання. Визначення основних завдань дисертаційної роботи. Вибір оптимальних теоретичних чи/та експериментальних методів для їх розв'язання. Напрацювання даних, обробка та аналіз отриманих результатів. Корекція початкових гіпотез та завдань у відповідності до результатів аналізу. Підготовка наукових результатів до публікації. Апробація наукових результатів на наукових конференціях різних рівнів. Узагальнення результатів дослідження. Остаточне визначення кола проблем, що будуть розглянуті в дисертаційній роботі, встановлення місця дослідження в контексті результатів інших авторів. Формування висновків і рекомендацій. Оформлення роботи та подання до захисту. Захист дисертації.

Дисертація подається до захисту у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертація повинна містити нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має вагоме значення для галузі знань вказати шифр і найменування галузі знань.

Обсяг основного тексту дисертації – 4,5-7 авторських аркушів (технічні напрями) або 6,5-9 авторських аркушів для суспільних і гуманітарних напрямів підготовки.

Дисертація може бути виконана державною або англійською мовою.

Дисертація має бути оформлена відповідно до вимог, встановлених МОН України.

Наукові результати дисертації повинні бути висвітлені не менше ніж у трьох наукових публікаціях здобувача. До таких наукових публікацій зараховуються:

1) статті у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України. Якщо число співавторів у такій статті (разом із здобувачем) становить більше двох осіб, така стаття прирівнюється до 0,5 публікації (крім публікацій, визначених підпунктом 2);

2) статті у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus (крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором);

3) не більше одного патенту на винахід, що пройшов кваліфікаційну експертизу та безпосередньо стосується наукових результатів дисертації, що прирівнюється до однієї наукової публікації;

4) одноосібні монографії, що рекомендовані до друку вченою радою КНУТД та пройшли рецензування, крім одноосібних монографій, виданих у державі, визнаній Верховною Радою України державою-агресором. До одноосібних монографій прирівнюються одноосібні розділи у колективних монографіях за тих же умов.

Стаття у виданні, віднесеному до першого – третього квартилів (Q1–Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, чи одноосібна монографія, що відповідає зазначеним вимогам, прирівнюється до двох наукових публікацій.

Належність наукового видання до першого – третього квартилів (Q1–Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports визначається згідно з рейтингом у році, в якому опублікована відповідна публікація здобувача або у разі, коли рейтинг за відповідний рік не опублікований на дату утворення разової ради, згідно з останнім опублікованим рейтингом.

Статті зараховуються за темою дисертації лише за наявності у них активного ідентифікатора DOI (Digital Object Identifier), крім публікацій, що містять інформацію, віднесену до державної таємниці, або інформацію для службового користування.

Статті зараховуються за темою дисертації за умови обґрунтування отриманих наукових результатів відповідно до мети статті (поставленого завдання) та висновків, а також опублікування не більше ніж однієї статті в одному випуску (номері) наукового видання.

Не вважається самоплагіатом використання здобувачем своїх наукових праць у тексті дисертації без посилання на ці праці, якщо вони попередньо опубліковані з метою висвітлення в них основних наукових результатів дисертації та вказані здобувачем в анотації дисертації.

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної / наукової програми підготовки бакалавра / магістра (Приклад додається)

Всі освітні компоненти СЛС повинні бути **взаємопов'язані** між собою.

2.2.** Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії (Приклад додається)

Всі освітні компоненти повинні бути **взаємопов'язані** між собою.

2.2 Структурно-логічна схема підготовки _____ за освітньо-професійною / науковою програмою _____
 (ступінь вищої освіти) (назва освітньої програми)
 зі спеціальності _____ (Приклад)

(код і найменування спеціальності)

1 семестр 1 курс

2 семестр 1 курс

3 семестр 2 курс

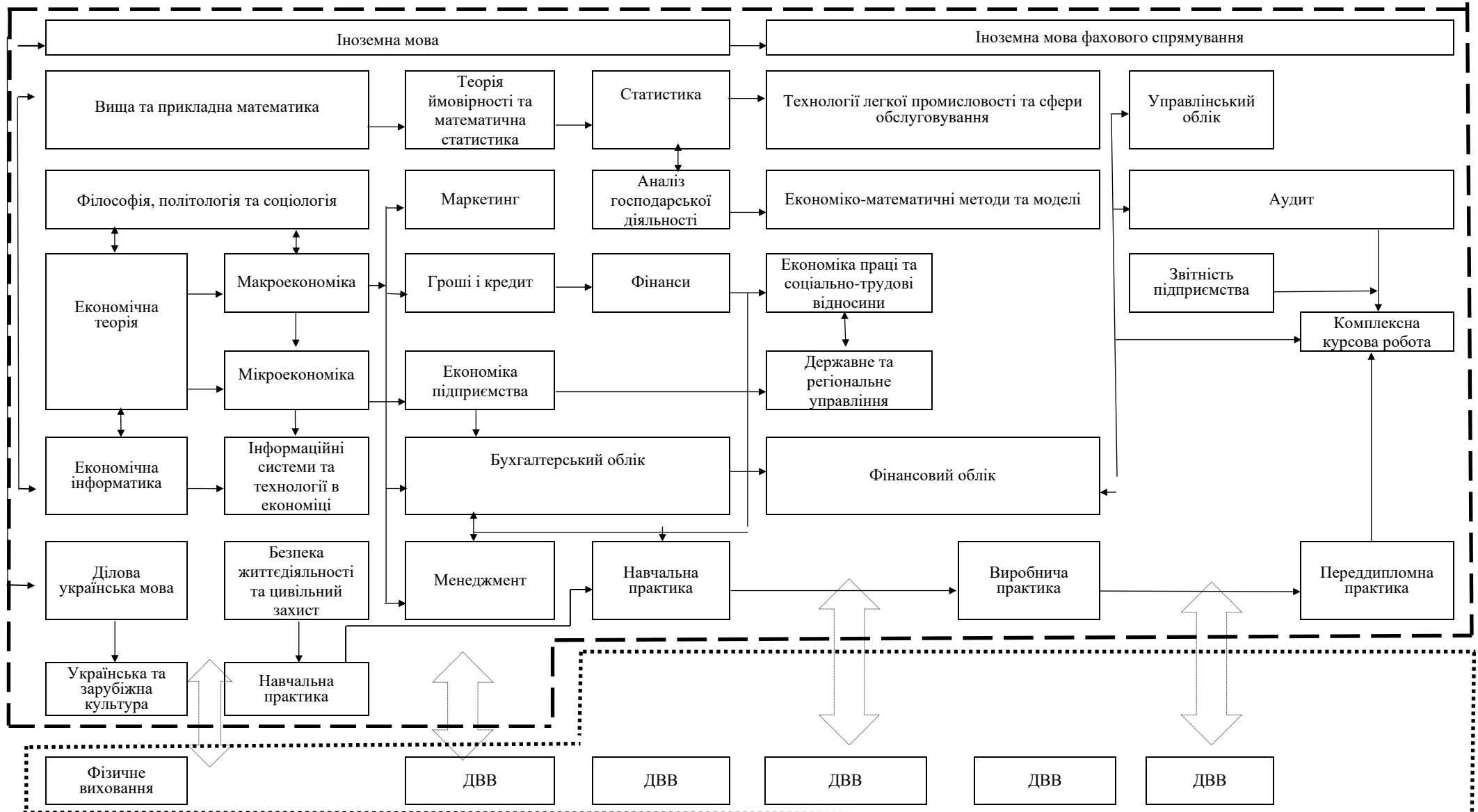
4 семестр 2 курс

5 семестр 3 курс

6 семестр 3 курс

7 семестр 4 курс

8 семестр 4 курс

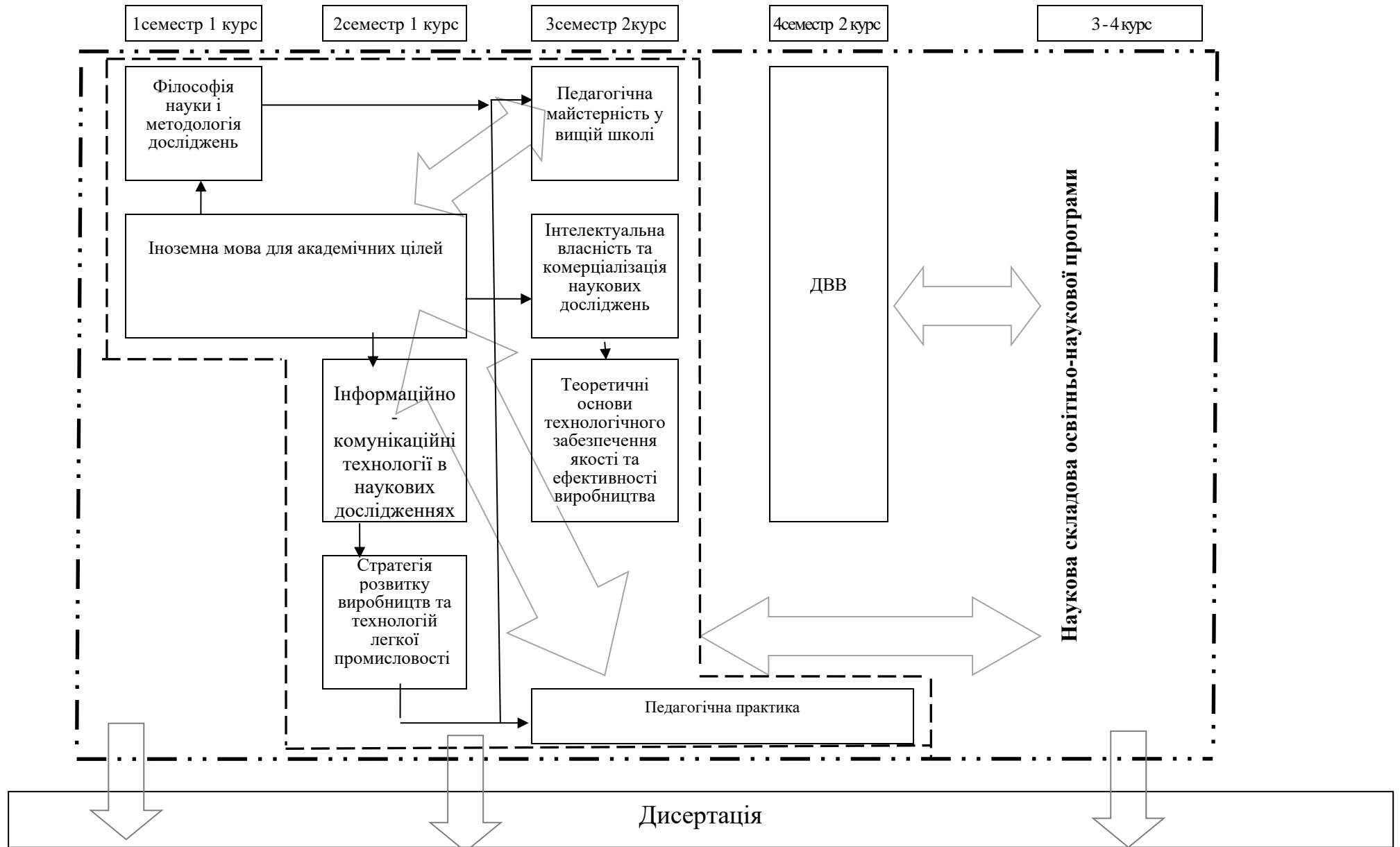

2.2 Структурно-логічна схема підготовки доктора філософії за освітньо-науковою програмою _____

_(назва освітньої програми)

за спеціальністю _____ (Приклад)

(код і найменування спеціальності)

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація випускника освітньої програми проводиться у формі атестаційного екзамену / публічного захисту кваліфікаційної роботи (проєкту) / Єдиного державного кваліфікаційного іспиту / захисту дисертації** тощо.
Вимоги до кваліфікаційної роботи та/або Вимоги до кваліфікаційного екзамену зі спеціальності	Спрямована на визначення відповідності результатів навчання вимогам освітньої програми. Описати особливості. Корелюється зі Стандартом.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної / наукової програми

	ІК	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 8	ЗК 8	...	ФК 1	ФК 2	ФК 3	ФК 4	ФК 5	ФК 6	ФК 7	ФК 8	ФК 9	ФК 10	ФК 11	ФК 12	...	
ОК 1	*											*												
ОК 2	*	*											*											
ОК 3	*		*							*			*				*							
...	*																							

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньо-професійної / наукової програми

	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 15	ПРН 16	ПРН 17	ПРН 18	...	
ОК 1									*							*				
ОК 2		*								*										
ОК 3			*				*			*										
...																				

Обов'язкові освітні компоненти, включені до освітньої програми, мають у сукупності призводити до досягнення програмних результатів навчання освітньої програми.

Персональну відповідальність за відповідність тематики освітніх компонентів заявленим компетентностям та/або програмним результатам навчання освітньої програми, несе гарант ОП і завідувач кафедри, яка відповідає за реалізацію ОП.

6. Хронологія перегляду освітньої програми

Зміни внесені до освітньої програми відповідно до рішення вченої ради факультету / інституту _____
(повна назва факультету / інституту)

1. Від «___» _____ 20__ р., протокол № _____ (переглянута на актуальність потребам стейкхолдерів, внесено зміни в частині).

2. Від «___» _____ 20__ р., протокол № _____ (внесено зміни в частині структури навчального плану та СЛС).

3. Від «___» _____ 20__ р., протокол № _____ (переглянута на відповідність Стандарту вищої освіти зі спеціальності _____ від «___» _____ 20__ р.).

4. Від «___» _____ 20__ р., протокол № _____ (коментар...)

5. Від «___» _____ 20__ р., протокол № _____ (модернізовано зі зміною компетентностей та/або програмних результатів навчання). Затверджено Вченою радою КНУТД від «___» _____ 20__ р., протокол № _____.

Моніторинг, перегляд освітніх програм і внесення змін до ОП – не рідше одного разу на рік.

Освітня програма затверджується **вченою радою КНУТД** у випадку **зміни компетентностей та/або програмних результатів навчання (модернізація)**.

Усі інші зміни, які носять редакційний характер та не змінюють характеристику освітньої програми (п.1.3 – мета, фокус тощо), схвалюються рішенням науково-методичної ради і **вченої ради факультету/ інституту** та відображуються в хронології перегляду ОП.

Ця сторінка обов'язково ведеться від започаткування програми і завершується її закриттям (або затвердженням модернізованої ОП на вченій раді КНУТД).

Червоний колір– приклади, пояснення, пропозиції.
Зелений колір– зміни 2025.

Семінар «Внутрішнє забезпечення якості вищої освіти: розвиток освітніх програм та їх акредитація від 18.11.2020р.

Слайд з презентації В. Захарченка

 Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Компетентності та компетенції (2)

Національний освітній глосарій: вища освіта

Компетентність/компетентності: Динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність

Компетенція/компетенції: Надані (наприклад, нормативно-правовим актом) особі (іншому суб'єкту діяльності) повноваження, коло її (його) службових й інших прав і обов'язків. Слід відрізнити поняття компетенції / компетенцій від компетентності / компетентностей як набутих реалізаційних здатностей особи

Компетенція	Компетентність
Несення безпечної навігаційної вахти	Здатність нести безпечну навігаційну вахту
Координація пошуково-рятувальних операцій	Здатність координувати пошуково-рятувальні операції

 Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

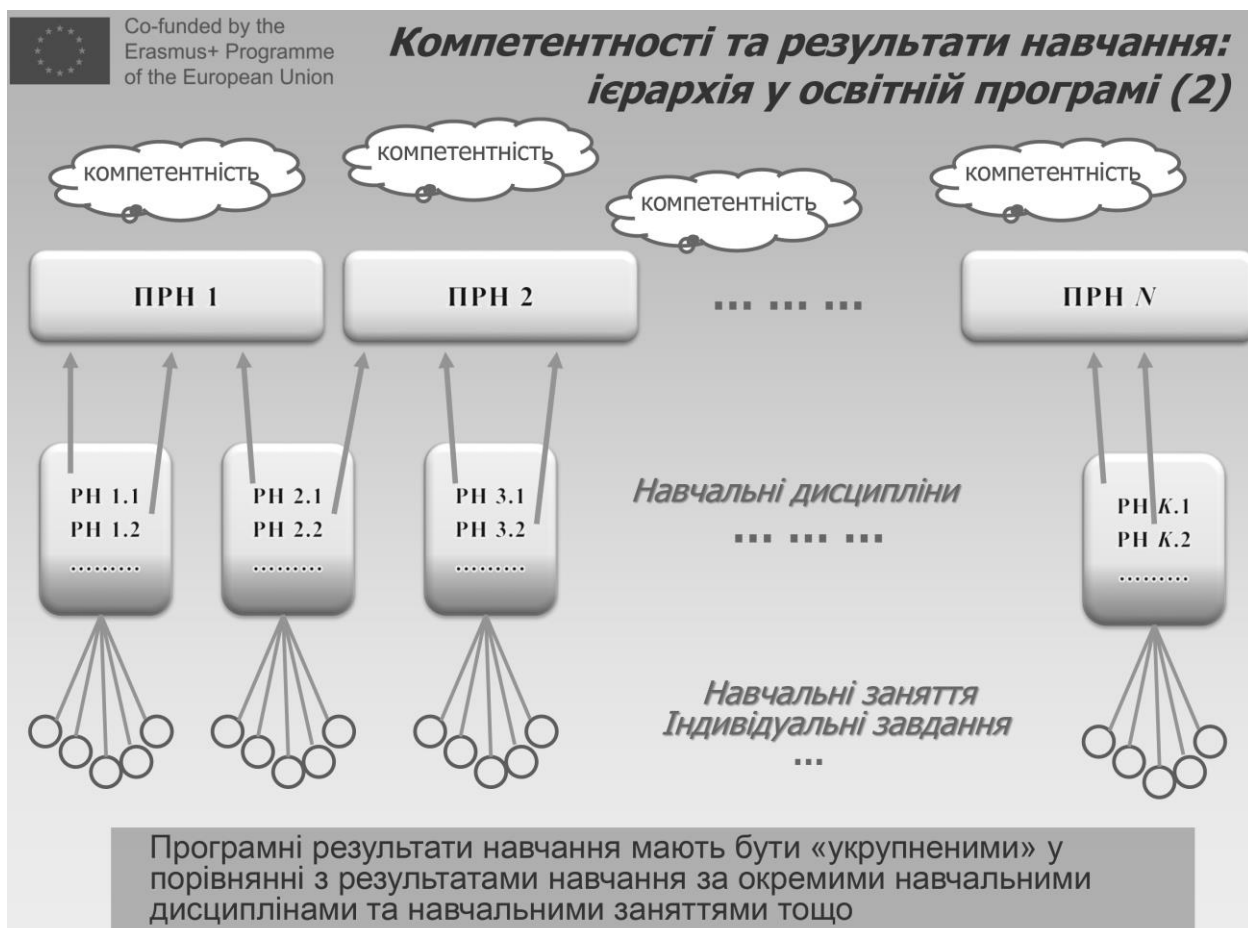
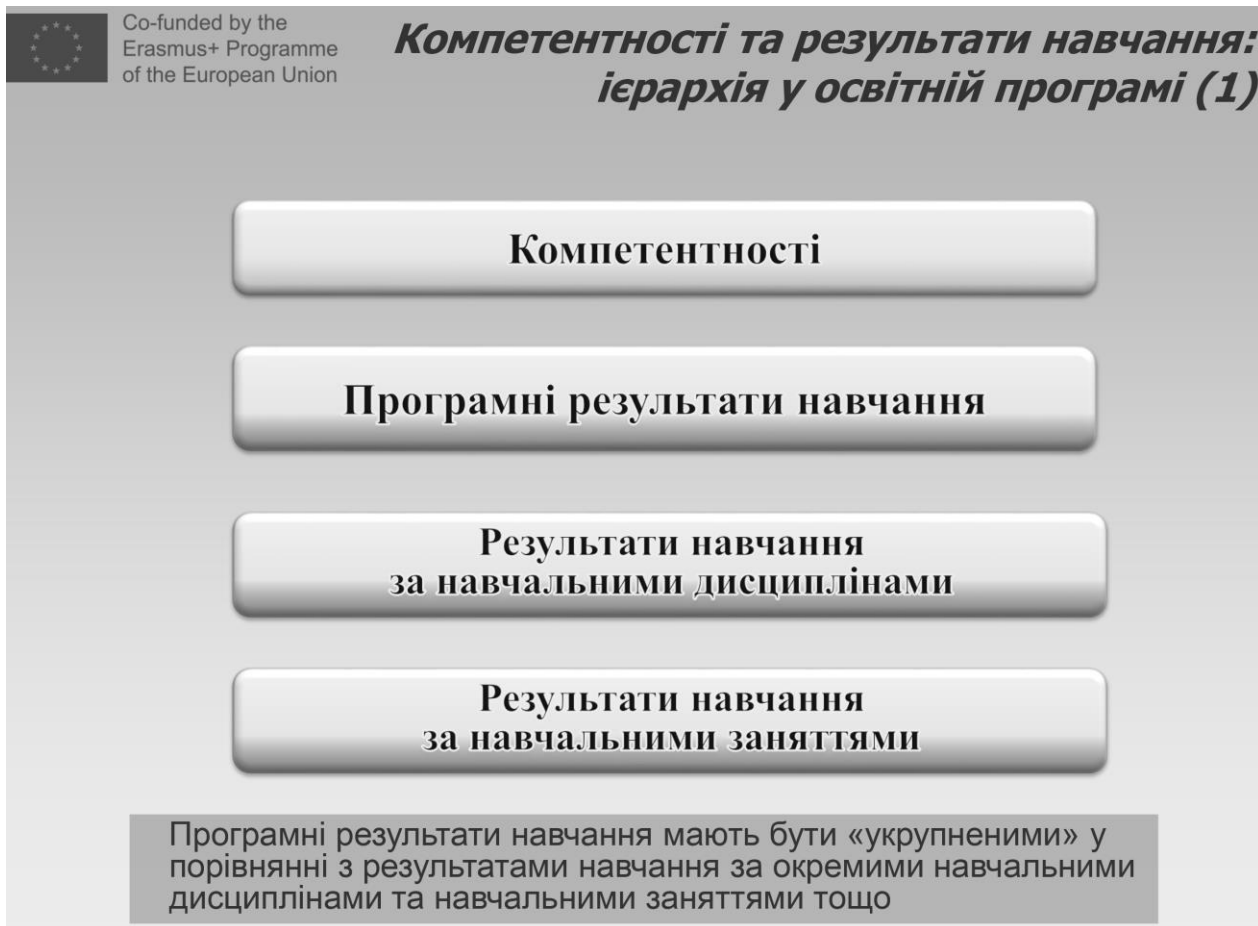
Компетентності та результати навчання (4)

Компетентності

- доцільно формулювати як якості особи:
здатність ..., усвідомлення, прагнення..., дотримання....., цінування..., ініціативність і т.д.
- у більшості випадків не демонструються "напрямую", їх досягнення де-факто оцінюється через підтвердження опанування асоційованих результатів навчання.

Результати навчання

- демонструються
- вимірюються та оцінюються
- *мають зазначатись у додатках до дипломів*

Класифікації опису результатів навчання

А. КЛАСИФІКАЦІЯ ЗА Б.БЛУМОМ

Класифікації навчальних цілей є інструментом, що допомагає визначити та структурувати результати навчання. Нижче наведена класифікація, розроблена під керівництвом Б.Блума для когнітивної або пізнавальної сфери (B. S. Bloom, 1956, Anderson, 2001), ціннісної, афективної або емоційної сфери (W. Krathwohl, 1964) та психомоторної або маніпуляційної сфери (E. H. Simpson, 1966, R. H. Dave, 1967, S. R. Kibler, 1970, A. J. Harrow, 1972). Класифікація – ієрархія результатів навчання (навчальних цілей), сформульованих у діяльнісних термінах (дієсловах). Класифікація є загальноприйнятою в міжнародному освітньому середовищі.

Класифікація в когнітивній (пізнавальній) сфері

1. **Знання** (Remembering, Knowledge) – здатність запам'ятати або відтворити факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи тощо) без необхідності їх розуміння.
2. **Розуміння** (Comprehension, Understanding) – здатність розуміти та інтерпретувати вивчене. Це означає уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворити словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань.
3. **Застосування** (Applying) – здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях, наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач.
4. **Аналіз** (Analysing) – здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних.
5. **Синтез** (Synthesis, Створення, Creating) – здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю.
6. **Оцінювання** (Evaluation, Evaluating) – здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі.

Для формулювання результатів навчання використовуються такі дієслова:

Знання	<p><i>називати, впорядковувати, збирати, визначати, описувати, знаходити, перевіряти, дублювати, помічати, складати список, повторювати, відтворювати, показувати, казати, устанавлювати зв'язок тощо.</i></p> <p>Прикладами формулювань результатів навчання можуть бути:</p> <ul style="list-style-type: none">• Відтворити термінологію з генетики: гомозиготний, гетерозиготний, фенотип, генотип, гомологічна хромосомна пара та ін.• Визначити етичні наслідки наукових досліджень та їх впровадження.• Описати як і чому змінювалися закони і вплив цього процесу на суспільство.• Скласти список критеріїв, які необхідно взяти до уваги при обстеженні пацієнтів, хворих на туберкульоз.• Визначити, які види поведінки є непрофесійними у відношеннях клієнта та його довіреної особи.• Описати процеси, які використовуються в інженерній практиці при підготовці проектного завдання для клієнта.
--------	--

Розуміння	<p><i>класифікувати, асоціювати з, змінювати, з'ясовувати, перетворювати, будувати, описувати, обговорювати, виділяти, оцінювати, пояснювати, виражати, розширювати, ідентифікувати, ілюструвати, інтерпретувати, робити висновок, пояснювати різницю між, розпізнавати, передбачати, доповідати, вибирати, переглядати, перекладати, знаходити рішення</i></p> <p>Прикладами формулювань результатів навчання можуть бути:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Пояснити різницю між цивільним та кримінальним правом. •Ідентифікувати учасників та визначити цілі розвитку електронної торгівлі. •Прогнозувати генотип клітин, які піддаються мейозу та мітозу. •Пояснити соціальний, економічний та політичний вплив 1-ої Світової війни на післявоєнний світ. •Класифікувати реакції на екзотермічні та ендотермічні. •Виділити причини, які перешкождали розвитку освітньої системи в Ірландії у 19 столітті.
Застосування знань	<p><i>застосовувати, змінювати, обчислювати, оцінювати, вибирати, демонструвати, розробляти, виявляти, завершувати, знаходити, ілюструвати, модифікувати, організовувати, передбачити, готувати, відносити до, планувати, вибирати, показувати, перетворювати, використовувати, окреслювати та інші.</i></p>
Аналіз	<p><i>упорядковувати, аналізувати, розділяти на складові, обчислювати, розділяти на категорії, порівнювати, класифікувати, поєднувати, протиставляти, критикувати, дискутувати, визначати, робити висновок, виводити, виділяти, розділяти, оцінювати, випробовувати, експериментувати, ілюструвати, досліджувати, співвідносити, тестувати тощо.</i></p>
Синтез	<p><i>аргументувати, упорядковувати, поєднувати, класифікувати, збирати, компілювати, проектувати, розробляти, пояснювати, встановлювати, формулювати, узагальнювати, інтегрувати, модифікувати, організовувати, планувати, пропонувати, реконструювати, установлювати зв'язок із, підсумовувати та інші.</i></p>
Оцінювання	<p><i>оцінювати, встановлювати, аргументувати, вибирати, поєднувати, порівнювати, робити висновок, співставляти, критикувати, захищати, пояснювати, рейтингувати, розсужувати, виміряти, передбачати, рекомендувати, співвідносити з, узагальнювати, ухвалювати тощо.</i></p>

Класифікація в емоційній (афективній) сфері

- 1. Сприйняття (Receiving).** Характеризує бажання (направленість) студента отримувати необхідну інформацію (уважне вислуховування співрозмовника, чутливість до соціальних проблем тощо).
- 2. Реагування (Responding).** Стосується активної участі студента в навчальному процесі (виявлення інтересу до предмету, бажання висловлюватися, робити презентацію, брати участь у дискусіях, бажання пояснювати та допомагати іншим).
- 3. Ціннісна орієнтація (Valuing).** Коливається в діапазоні від звичайного визнання певних цінностей до активної їх підтримки. Приклади: віра в демократичні цінності, визнання ролі науки в повсякденному житті, турбота про здоров'я оточуючих, повага до індивідуального та культурного різноманіття.
- 4. Організація та концептуалізація (Organization and Conceptualization).** Стосується процесів, з якими стикаються особи, коли треба поєднати різні цінності, вирішити конфлікти між ними, засвоїти певну систему цінностей. Приклади: особа визнає необхідність балансу між свободою та відповідальністю в демократичному суспільстві, визнає власну відповідальність за свої вчинки, сприймає стандарти професійної етики, адаптує свою поведінку до прийнятих системних цінностей.
- 5. Характеристика системи цінностей (Characterization by a Value or Value Set).** На цьому рівні особа має сформовану систему цінностей, що визначає її відповідну послідовну та передбачувану поведінку. Приклади: самостійність і відповідальність у роботі, професійна повага до етичних принципів, демонстрація доброї професійної, соціальної та емоційної поведінки, здорового способу життя тощо.

Для формулювання результатів навчання використовуються такі дієслова:

Сприйняття	<i>запитувати, вибирати, описувати, слідувати, давати, тримати, ідентифікувати, знаходити, називати, вказувати на, обирати, сидіти прямо, відповідати, використовувати, сприймати</i>
Реагування	<i>давати відповіді, пояснювати, розуміти пояснення, допомагати, задовольняти критерії, відповідати вимогам, обговорювати, дискутувати, вітати, сприяти, зараховувати до категорії, виконувати, тренуватися, представляти, читати, відтворювати, звітувати, повідомляти, обирати, розповідати, писати, намагатися, брати участь</i>
Ціннісна орієнтація	<i>завершувати, описувати, розрізняти, пояснювати, слідувати, формувати, ініціювати, запрошувати, приєднуватися, виправдовувати, доводити, пропонувати, читати, звітувати, повідомляти, ділитися, вивчати, працювати, співпрацювати</i>

Організація та концептуалізація	<i>дотримуватися, перетворювати, впорядковувати, поєднувати, порівнювати, завершувати, захищати, виправдовувати, пояснювати, узагальнювати, виявляти, інтегрувати, змінювати, пристосовувати, організовувати, готувати, співвідносити, створювати, синтезувати, інтегрувати</i>
Характеристика за системою цінностей	<i>діяти, розмежовувати, демонструвати, впливати, слухати, змінювати, виконувати, практикувати, пропонувати, кваліфікувати, ставити питання, переглядати, служити, вирішувати, розв'язувати, використовувати, перевіряти, кидати виклик, організовувати, осуджувати, поширювати</i>

Класифікація у психомоторній сфері

- 1. Імітація (Imitation).** Споглядання за поведінкою іншої особи та її копіювання.
- 2. Відтворення маніпуляцій (Manipulation).** Виконання певних дій за допомогою інструкцій та практичних навичок.
- 3. Досягнення точності (Develop Precision).** Здатність виконувати завдання при невеликій кількості помилок і робити це точніше без наявності фахової допомоги. На цьому етапі навичка вважається засвоєною.
- 4. Поєднання (Articulation).** Здатність координувати серію дій за допомогою поєднання двох або більше навичок для виконання нетипових операцій. Ці складові можуть модифікуватися, щоб відповідати певним вимогам або для розв'язку задачі.
- 5. Натуралізація (Naturalization).** Демонстрація високого рівня виконання в природному стилі («не роздумуючи»). Навички при цьому поєднуються, упорядковуються та виконуються стабільно і легко, поєднується розуміння, здатність та майстерність. Коли студенти досягають цього рівня, вони здатні створювати свої власні варіанти виконання навички та вчити інших.

Для формулювання результатів навчання використовуються такі дієслова:

Імітація	<i>копіювати, наслідувати, повторювати, дотримуватися, спостерігати, ідентифікувати, впізнавати, імітувати, відтворювати, пробувати</i>
Маніпуляція	<i>відтворювати, будувати, виконувати, впроваджувати</i>
Досягнення рівня точності	<i>демонструвати, завершувати, показувати, калібрувати, контролювати, вдосконалювати, практикувати, відпрацьовувати</i>
Поєднання	<i>конструювати, вирішувати, координувати, комбінувати, інтегрувати, адаптувати, розробляти, формулювати, модифікувати, вдосконалювати, навчати</i>
Натуралізація	<i>проектувати, виокремлювати, управляти, винаходити, керувати проектом</i>

**Б. КЛАСИФІКАЦІЯ ЗА Б. БЛУМОМ, МОДИФІКОВАНА
ШЕВЦОВИМ А. Г., КЛИМЧУКОМ В. О.**

Класифікація в когнітивній (пізнавальній) сфері

1. **Знання** – здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)
2. **Розуміння** – здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань.
3. **Застосування** – здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосовувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач).
4. **Аналіз** – здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних.
5. **Синтез** – здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю.
6. **Оцінювання** – здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі.
7. **Створення (творчість)** – здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатовимірності та альтернативності сучасної культури.

Для формулювання результатів навчання використовуються такі дієслова:

Знання	<i>називати, впорядковувати, збирати, визначати, описати, знаходити, перевіряти, дублювати, помічати, складати список, повторювати, відтворювати, показувати, казати, установлювати зв'язок тощо.</i>
Розуміння	<i>класифікувати, асоціювати з, змінювати, з'ясовувати, перетворювати, будувати, описувати, обговорювати, виділяти, оцінювати, пояснювати, виражати, розширювати, ідентифікувати, ілюструвати, інтерпретувати, робити висновок, пояснювати різницю між, розпізнавати, передбачати, доповідати, вибирати, переглядати, перекладати, знаходити рішення тощо.</i>
Застосування знань	<i>застосовувати, змінювати, обчислювати, оцінювати, вибирати, демонструвати, розробляти, виявляти, завершувати, знаходити, ілюструвати, модифікувати, організовувати, передбачати, готувати, зараховувати до, планувати, вибирати, показувати, перетворювати, використовувати, окреслювати та інші.</i>
Аналіз	<i>упорядковувати, аналізувати, розділяти на складові, обчислювати, розділяти на категорії, порівнювати, класифікувати, поєднувати, протиставляти, критикувати, дискутувати, визначати, робити висновок, виводити, виділяти, розділяти, оцінювати, випробовувати, експериментувати, ілюструвати, досліджувати, співвідносити, тестувати тощо.</i>

Синтез	<i>аргументувати, упорядковувати, поєднувати, класифікувати, збирати, компіювати, проектувати, розробляти, пояснювати, встановлювати, формулювати, узагальнювати, інтегрувати, модифікувати, організовувати, планувати, пропонувати, реконструювати, установлювати зв'язок із, підсумовувати та інші.</i>
Оцінювання	<i>оцінювати, встановлювати, аргументувати, вибирати, поєднувати, порівнювати, робити висновок, критикувати, захищати, пояснювати, рейтингувати, розсуджувати, виміряти, передбачати, рекомендувати, співвідносити з, узагальнювати, ухвалювати тощо.</i>
Створення (творчість)	<i>генерувати, створювати, пропонувати, придумувати, розробляти, планувати, писати, будувати, складати, робити</i>

Класифікація у ціннісно-мотиваційній сфері

- 1. Навчальна спрямованість.** Характеризує бажання (направленість) студента отримувати необхідну інформацію (уважне вислуховування співбесідника, чутливість до соціальних проблем тощо).
- 2. Соціальне реагування та комунікативність.** Стосується активної участі студента в навчальному процесі (виявлення інтересу до предмету, бажання висловлюватися, робити презентацію, брати участь у дискусіях, бажання пояснювати та допомагати іншим), здатність емпатійно взаємодіяти, вміння вступати в комунікацію, бути зрозумілим, невимушено спілкуватися;
- 3. Ціннісна орієнтація.** Коливається в діапазоні від звичайного визнання певних цінностей до активної їх підтримки. (Приклади: віра в демократичні цінності, визнання ролі науки в повсякденному житті, турбота про здоров'я оточуючих, повага до індивідуального та культурного різноманіття).
- 4. Ціннісна організація та концептуалізація.** Стосується процесів, з якими стикаються особи, коли треба поєднати різні цінності, вирішити конфлікти між ними, засвоїти певну систему цінностей. Приклади: особа визнає необхідність балансу між свободою та відповідальністю в демократичному суспільстві, визнає власну відповідальність за свої вчинки, сприймає стандарти професійної етики, адаптує свою поведінку до прийнятих системних цінностей.
- 5. Ціннісна детермінація.** На цьому рівні особа має сформовану систему цінностей, що визначає її відповідну послідовну та передбачувану поведінку. Приклади: самостійність і відповідальність у роботі, професійна повага до етичних принципів, демонстрація доброї професійної, соціальної та емоційної поведінки, здорового способу життя тощо.

Для формулювання результатів навчання використовуються такі дієслова:

Навчальна спрямованість	<i>запитувати, вибирати, описувати, слідувати, давати, тримати, ідентифікувати, знаходити, називати, вказувати на, обирати, сидіти прямо, відповідати, використовувати, сприймати</i>
Соціальне реагування та комунікативність	<i>давати відповіді, пояснювати, розуміти пояснення, допомагати, задовольняти критерії, відповідати вимогам, обговорювати, дискутувати, вітати, сприяти, зараховувати до категорії, виконувати, тренуватися, представляти, читати, відтворювати, звітувати, повідомляти, обирати, розповідати, писати, намагатися, брати участь</i>

Ціннісна орієнтація	<i>завершувати, описувати, розрізняти, пояснювати, слідувати, формувати, ініціювати, запрошувати, прислужуватися, виправдовувати, доводити, пропонувати, читати, звітувати, повідомляти, ділитися, вивчати, працювати, співпрацювати</i>
Ціннісна організація та концептуалізація	<i>дотримуватися, перетворювати, впорядковувати, поєднувати, порівнювати, завершувати, захищати, виправдовувати, пояснювати, узагальнювати, виявляти, інтегрувати, змінювати, пристосовувати, організовувати, готувати, співвідносити, створювати, синтезувати, інтегрувати</i>
Ціннісна детермінація	<i>діяти, розмежовувати, демонструвати, впливати, слухати, змінювати, виконувати, практикувати, пропонувати, кваліфікувати, ставити питання, переглядати, служити, вирішувати, розв'язувати, використовувати, перевіряти, кидати виклик, організовувати, осуджувати, поширювати</i>

Класифікація у психомоторній (діяльній) сфері

- Імітація.** Споглядання за поведінкою іншої особи та її копіювання.
- Відтворення маніпуляцій.** Виконання певних дій за допомогою інструкцій та практичних навичок.
- Досягнення точності.** Здатність виконувати завдання при невеликій кількості помилок і робити це точніше без наявності фахової допомоги. На цьому етапі навичка вважається засвоєною.
- Поєднання.** Здатність координувати серію дій за допомогою поєднання двох або більше навичок для виконання нетипових операцій. Ці складові можуть модифікуватися, щоб відповідати певним вимогам або для розв'язку задачі.
- Натуралізація.** Демонстрація високого рівня виконання в природному стилі («не роздумуючи»). Навички при цьому поєднуються, упорядковуються та виконуються стабільно і легко, поєднується розуміння, здатність та майстерність. Коли студенти досягають цього рівня, вони здатні створювати свої власні варіанти виконання навички та вчити інших.

Для формулювання результатів навчання використовуються такі дієслова:

Імітація	<i>копіювати, наслідувати, повторювати, дотримуватися, спостерігати, ідентифікувати, впізнавати, імітувати, відтворювати, пробувати</i>
Маніпуляція	<i>відтворювати, будувати, виконувати, впроваджувати</i>
Досягнення рівня точності	<i>демонструвати, завершувати, показувати, калібрувати, контролювати, вдосконалювати, практикувати, відпрацьовувати</i>
Поєднання	<i>конструювати, вирішувати, координувати, комбінувати, інтегрувати, адаптувати, розробляти, формулювати, модифікувати, вдосконалювати, навчати</i>
Натуралізація	<i>проектувати, виокремлювати, управляти, винаходити, керувати проектом</i>

Отже, для того, щоб цілі були сформовані конкретно і піддавались вимірюванню й оцінці, прийнято спиратися на «Таксономію для навчання, викладання та оцінювання» (Таксономію Блума). Таксономія базується на когнітивних процесах навчання, які переходять від нижчого до більш високого рівня абстрагування й складності. Цілі можуть бути сформульовані навколо одного чи декількох цих рівнів:

Або:

Приклад фахового результату навчання

[Студентом] продемонстроване знання європейської та світової хронології, особливо - в період з 1500 року, він здатен описати в синтетичних термінах основні підходи до вивчення європейських імперій, а також світової та глобальної історії.

Продемонструвати, описати	знання	європейської та світової хронології, особливо - в період з 1500 року	описати в синтетичних термінах	основні підходи до вивчення європейських імперій, а також світової та глобальної історії
Дієслово	Тип	Предмет	Стандарт	Обсяг/ Контекст

Формулювання програмних результатів навчання

Структура результату навчання:

1. Використовуйте активне дієслово, щоб висловити те, що здобувачі повинні знати і бути в змозі зробити (наприклад, випускники можуть "описати", "реалізувати", "зробити висновки", "оцінювати", "планувати" ...).
2. Вкажіть на те, до чого (об'єкт, уміння) цей результат відноситься (наприклад, може пояснити "функції апаратних компонентів", "може представити дизайн вітальні від руки" ...).
3. Вкажіть модальність, яка підтверджує досягнення результату навчання (наприклад, "подати огляд" матеріалів, найбільш часто використовуваних в електричній інженерії, "розробити науковий проект, застосувавши сучасні наукові методи" ...).

Формулювання програмного результату навчання: **КРЕАТИВНІСТЬ**

Рівень вищої освіти	Програмний результат навчання
Бакалаврський	Виявлена здатність генерувати та поширювати нові ідеї, або генерувати інноваційні вирішення для відомих проблем або ситуацій.
Магістерський	Виявлена здатність генерувати оригінальні, якісно нові ідеї, які можуть бути однозначно та аргументовано сприйнятими як в знайомих, так і в незнайомих ситуаціях.
Освітньо-науковий	Виявлена здатність долучатися новими, практичними, прикладними та комплексними ідеями та розв'язками, що впливають на практичне виконання поставлених завдань.

Слайди з презентації «Освітні програми: побудова, опис, визнання»
Рашкевич Ю.М.

Самоаналіз освітньої програми

Запитання щодо профілю програми:

- Чи чітко і повністю зазначено потребу в новій програмі та її потенціал?
- Чи є метою створення нової програми задовольнити встановлені або нові професійні і/чи соціальні вимоги?
- Чи проходило консультування із зацікавленими сторонами? Чи вони визначили потребу для нової програми?
- Чи був вибраний відповідний підхід під час консультацій? Чи були вибрані відповідні групи для консультацій щодо нової програми?
- Чи чіткими є визначення профілю програми, цільових груп, на які програма спрямована, її місце в національному та міжнародному просторі?
- Чи є очевидним, що програма буде відповідно визнана в контексті майбутнього працевлаштування? Чи вона належить до конкретного професійного чи соціального контексту?
- Чи нова програма є науково цікавою для працівників та студентів?
- Чи є розуміння освітянського контексту, в якому нова програма буде реалізована?

Самоаналіз освітньої програми

Запитання щодо результатів навчання:

- Чи чітко і правильно були визначені результати навчання на рівні всієї програми та окремих її компонентів?
- Чи будуть вони відображені у заданому профілі програми? Чи правильно вони розподілені між різними частинами програми?
- Чи гарантується прогрес та послідовний розвиток програми в цілому та її окремих модулів?
- Чи результати навчання сформульовані в рамках фахових (предметно-специфічних) та загальних компетентностей, до яких входить знання, розуміння, уміння та навички, здатності та цінності?
- Що є гарантією того, що результати навчання будуть зрозумілі та відповідно визнані в ЄПВО та за його межами?

Самоаналіз освітньої програми

Запитання щодо компетентностей:

- Чи загальні і фахові компетентності, які студент повинен набути в процесі навчання, є чітко визначеними і відповідно сформульованими?
- Чи відповідає рівень компетентностей задекларованому рівню освітньої програми?
- Чи виражені компетентності, яких потрібно набути, таким чином, що їх можна виміряти?
- Чи гарантується послідовний розвиток компетентностей по ходу реалізації програми?
- Як можна оцінити набуті компетентності, чи наявна методологія оцінювання компетентностей для вказаних результатів навчання?
- Чи чітко описані підходи до викладання та навчання з метою розвитку визначених компетентностей, які докази того, що результат буде досягнуто?
- Чи є вибрані підходи достатньо різноманітними, творчими/інноваційними?
- Чи є визначені у освітній програмі компетентності порівняльними (які можливо порівняти) і сумісними із загальноприйнятими європейськими точками прив'язки для даної предметної області?

34

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Освітні програми: побудова, опис, визнання

Самоаналіз освітньої програми

Запитання щодо рівня програми:

- Чи брався до уваги початковий рівень вступників при визначенні для них навчальних потреб?
- Чи відповідає рівень результатів навчання та компетентностей вимогам даного циклу, передбачених європейською та національною Рамками кваліфікацій?
- Якщо передбачені підрівні програми, то чи вони описані мовою результатів навчання?
- Чи рівні описуються в термінах:
 - набуття знань, розуміння, уміння, навиків та здатностей;
 - застосування знань, розуміння, уміння, навиків та здатностей на практиці;
 - прийняття рішень;
 - комунікативних знань та розумінь;
 - здатності для продовження навчання?

35

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Освітні програми: побудова, опис, визнання

Самоаналіз освітньої програми

Запитання щодо кредитів та навантаження:

- Чи базується освітня програма на ЄКТС? Чи відповідає вона основним властивостям ЄКТС?
- Чи призначені кредити в програмі? Як гарантується правильність такого розподілу?
- Як пов'язані кредити з результатами навчання в цій програмі?
- Як перевіряється відповідність між навчальним навантаженням студента та розподілом кредитів?
- Як гарантується збалансованість навантаження студента під час кожного навчального періоду в сенсі навчання, викладання та оцінювання? Яким чином включають студентів у цей процес?
- Які використовуються механізми для перевірки відповідності призначених кредитів обсягам навчальної діяльності студента (навчання, викладання, оцінювання).
- Чи інформація про дану освітню програму міститься в Інформаційному пакеті ЄКТС університету?
- Як забезпечується мобільність студентів в програмі?
- Яким чином студентів інформують про мобільність?
- Як використовують основні документи ЄКТС для мобільності?
- Хто є відповідальним за процеси визнання, якими є процедури?

36

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Освітні програми: побудова, опис, визнання

Самоаналіз освітньої програми

Запитання щодо наявних ресурсів:

- Як гарантується наявність офіційного затвердження освітньої програми та необхідних для її реалізації ресурсів?
- Чи гарантується наявність кадрового забезпечення для реалізації програми, чи потребує програма залучення викладачів з-поза меж даного факультету/університету?
- Чи передбачається підвищення кваліфікації викладацького складу у зв'язку із новим підходом до створення та реалізації нової програми, в першу чергу – новими підходами до викладання, навчання та оцінювання?
- Яким чином програма буде забезпечена необхідними для її успішної реалізації структурними, фінансовими, інформаційними, технічними засобами?
- Чи є гарантовані місця практики для студентів?

37

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Освітні програми: побудова, опис, визнання

Аналіз ходу виконання освітньої програми

- Як здійснюється моніторинг якості виконання програми та її окремих складових?
- Як здійснюється моніторинг якості персоналу та його мотивація до виконання програми?
- Чи є на факультеті/навчальному закладі система оцінювання якості, чи відповідає вона європейським стандартам та рекомендаціям з внутрішнього забезпечення якості?
- Чи відповідає вимогам програми якість навчальних класів та обладнання?
- Як перевіряється вхідний рівень потенційних студентів?
- Як здійснюється моніторинг успішності студентів з точки зору досягнутих результатів навчання та компетентностей, чи відповідає реальне навчальне навантаження студентів задекларованому кредитному виміру окремих модулів/навчальних дисциплін та освітньої програми в цілому?
- Як відслідковується працевлаштування випускників? Чи є база даних випускників?

38

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Освітні програми: побудова, опис, визнання

Аналіз ходу виконання освітньої програми

- Чи збирається та аналізується інформація про рівень задоволеності випускників даною програмою?
- Як організовано систему підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу?
- Яким чином відбувається перегляд та оновлення освітньої програми?
- Як гарантується життєздатність програми, відповідальність за підтримку та оновлення програми відповідними органами?
- Як організовано і забезпечується оновлення інформації, що стосується даної програми?
- Яким чином забезпечується адекватність системи підтримки студентів, консультування та наставництва?
- Чи видається студентам автоматично та безоплатно Додаток до диплома європейського зразка?

39

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Освітні програми: побудова, опис, визнання